

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

XXXIII. ÉVFOLYAM
2021. I. SZÁM

TARTALOM

TARTALOM

Évindító	2
Levizsgáztak az ÖVAT-8 hallgatói	3
Ismerkedés az AK-63D gépkarabéllyal	6
A repülő-műszak „kiskockái”	8
Úgy gondolom, hogy ez nekem való pálya.....	9
Az utolsó, könnyített menet.	11
A lelkiismeretes munka és a kellő alázat együttesen hozza meg a sikert	12
Az egészséges ételekre helyezik a hangsúlyt Székesfehérváron	14
A „jószellemiség”	16
48-as honvédek a Soroksári úton	18
A márciusi ifjakra emlékezünk.....	20
Miska, a délceg huszár	20
Altiszti históriák.....	22
Altisztek könyvespolca.....	24
Jókívánság az új évre.....	25
A Honvédségi Szemle 2021/2. számának tartalmából.....	25
Visszaadni valamit.	28
Kitüntetések a háborús szolgálatért	30
Humor	31
Történelmi visszatekintés	32

Ismerkedés az AK-63D gépkarabéllyal 6. oldal

Évindító

Elindult az idei év is, kinek így, kinek úgy. Egy dolog azonban biztos, a vírus-helyzet továbbra is meghatározó mind a katonai, mind a civil életünkben. Számos kihívással kell szembenéznünk, sok olyan, eddig szokatlan helyzettel szembesülünk, amelyek rendhagyó megoldásokat követelnek. Lassan, de biztosan szoktunk hozzá a skype-os értekezletekhez, az online oktató-sokhoz és felkészítésekhez. Aggódva figyeljük a híradásokat, milyen korlátozások következnek, hogyan alakulnak a statisztikák.

Katonáink azonban töretlenül állják a sarat, és az alaprendeltetésüktől eltérő és a komfortzónájukon kívül eső feladatokban is kiemelkedően teljesítenek. Valahogy így is van ez rendjén, hiszen a katonalét alapja ez. Rendkívüli helyzetekben a megoldást a civil társadalom a fegyveres erőitől várja. Mi katonák, tesszük a dolgunkat, kétségektől, fenntartásoktól mentesen, a kiadott parancsok szerint. Nem egyszerű feladat ez, mely embert próbáló helyzetekkel, nem igazán fizikai, hanem szokatlan mentális megterheléssel jár.

A civil társadalom hálás, csak elismeréssel beszél a katonáiról, s mi katonák szerényen, de emelt fővel, nyílt tekintettel, büszkén csak annyit mondunk: „Házánkat szolgáljuk!”. Ez a szolgálat azonban más, mint minden eddigi küldetésünk. Más, mert aktív és tartalékos állományút egyformán érint, olyan helyzetekben kell együtt cselekednünk, amelyek számos kétséggel indulnak, hogy azután egyforma büszkeséggel tekintünk egymásra, az aktív a tartalékosra, a tartalékos az aktívra. Kollégák vagyunk egy feladatban. Megtanít minket elismernünk a másikat, megtanít a másik tiszteletére, megtanít okítani a másikat olyan helyzetben, amelyet egyikünk sem kívánt, de amelyből mindenki a legjobbat próbálja kihozni.

Azt gondolom, ez az új kihívás emberfeletti elhivatottságot kíván, s biztos vagyok benne, hogy nem mostanában ér majd véget. Hogy mikor? Ki tudja! Az azonban bizonyos, hogy a katonák szerénysége és áldozatvállalása példaértékű. Kérek hát mindenkit, hogy legyünk büszkéek egymásra, a teljesítményünkre, legyünk büszkéek arra, amit a társadalomért teszünk, kellő alázattal, szerénységgel, de elszántan teljesítve eskünkben vállalt kötelezettségünket!

Ehhez kívánok mindannyiunknak kitartást, erőt, egészséget, biztos családi hátteret, sikereket, és természetesen majd jó pihenést, hisz annak is eljön majd az ideje!

Tigyi István Zsolt főtörzsaszázlós

Levizsgáztak az ÖVAT-8 hallgatói

Az Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyam (ÖVAT) záróvizsgáján kommunikációelmélet és -gyakorlat, általános katonai ismeretek (szervezeti szint), vezetéselmélet és -gyakorlat, valamint stratégiai és hadműveleti ismeretek témakörökből adtak számot tudásukról a résztvevők január 27–28. között. Az ország több pontjáról érkezett az a 15 fő, akik 2020. augusztus 31-én kezdték meg tanulmányaikat a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia szentendrei bázisán. A tanfolyam célja egyrészt a meglévő tudás és tapasztalatok rendszerezése, másrészt pedig a fent említett modulokon keresztül újabb ismeretek szerzése, hogy azokat később a munkájuk során sikeresen tudják majd alkalmazni.

A COVID-19 vírushelyzet második hulláma jelentősen befolyásolta a tanfolyam levezetését, hiszen a járványügyi szigorítások még erősebb összetartásra sarkallták a résztvevőket, ezáltal rendhagyóvá is téve az ÖVAT-8. évfolyamának hónapjait. Amilyen gyorsan kellett a tanfolyamvezetőnek, Sashalmi Zoltán főtörzsszászlósnak, illetve a tanegység-

Frankó Imre ezredes a tanfolyam hallgatóival

gek vezetőinek reagálniuk a kialakult helyzetre, olyan ütemben alakultak át a hallgatók mindennapjai is.

Az első modul Gobányi István főtörzsszászlós vezetésével a kommunikációelmélet és -gyakorlat blokk volt, melyben, kihívásként, a kezdeti 2-3 perces, rögtönzött témájú felszólalásoktól a tanegység befejező szakaszára minden hallgatónak el kellett jutnia egy 20-25 perces előadásig, melyet a társaik előtt tartottak meg. A tanfolyam első negyedének egyik zárómozzanataként, a járványügyi szabályok betartásával, a csoport látogatást tett a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Nonprofit Kft.-nél (HM Zrínyi NKft.). Rögtönzött

interjúk keretében egy profi riporter okozott izzasztó perceket mindannyiuknak, melyeket később együtt, a felvételek segítségével elemeztek ki oktatóikkal és a HM Zrínyi NKft. munkatársaival.

A járványügyi veszélyhelyzet a sorrendben második tanegység, vagyis az általános katonai ismeretek (szervezeti szint) modul vezetőjének, Miklós Bence törzsszászlósnak a munkáját már jelentősebben megnehezítette. Az előre megtervezett előadások és programok jó részét át kellett tervezni, de az oktatók áldozatos munkájának köszönhetően mindig sikerült azokat pótolni vagy más érdekes tartalommal, helyszínnel kiváltani.

A hallgatók látogatást tettek – többek között – a Magyar Honvédség 25. Klapka György Lövészdandárnál, ahol az alakulat parancsnoka, Lőrincz Gábor dandártábornok fogadta őket, s megosztotta velük gondolatait a vezénylőzászlósi rendszerrel kapcsolatban. Természetesen volt lehetőségük az új Leopard 2A4HU típusú harckocsik megtekintésére is. Meglátogatták a Magyar Honvédség Pápa Bázisrepülőtérét is, ahol megtekinthették az elmúlt évek kiemelkedő fejlesztéseit és azokat a modern technikai eszközöket, melyek a repülések színvonalas kiszolgálását teszik lehetővé. Székesfehérváron

Látogatás a pápai repülőtéren

Az ÖVAT-hallgatók megkoszorúzták az Altisztek Fáját

Ez alkalommal is az ÖVAT csúcspogramja volt a Nemzetközi Hét

meghallgatták többek közt Kriston István főtörzszászlósnak, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósának és Mario Mateljićnek, a Közép-európai Többnemzeti Hadosztály-parancsnokság (Headquarters Multinational Division-Centre – HQ MND-C) vezénylőzászlósának előadását.

Koszorút helyeztek el a Veszprém Megyei Levéltárnál (amely az egykori altisztképző épületében kapott helyet), a jutaspusztai ejtóernyős emlékműnél, illetve az Altisztek Fájánál lévő emléktáblánál Balatonszőlősn.

A kényszerű változtatások talán legnehezebb pillanata volt, amikor kiderült, hogy nincs lehetőség az időben párhuzamosan folyó felsővezetői tanfolyam résztvevőivel történő személyes találkozásra. Az ÖVAT nyolcéves történetében 2020-ban nyílt arra először lehetőség, hogy a két kurzus, ha csak egy-két órára is, de kapcsolódhasson egymáshoz. Mindkét fél elszántságának köszönhetően a találkozó mégis létrejöhett, igaz csak online közegben, így kötetlen beszélgetés keretében ismerkedhettek meg a résztvevők egymással, illetve tudhattak meg többet egymás képzéséről.

A vírus terjedése nem kímélte az ÖVAT-8 résztvevőit és magát a tanmenetet sem. A mindenkori ÖVAT-ok csúcspontjának tartott Nemzetközi Hét megtartása került veszélybe a megbetegedések és karantén miatt, de a vezetéselmélet és -gyakorlat modul vezetője, Kalamár Dezső főtörzszászlós – aki az egyhetes rendezvény felelőse is volt – az online térbe tudta helyezni az előadásokat, melyeket így a hallgatók is követhettek otthonról. Az elemzések később, miután mindenki visszatérhetett Szentendrére, már közösen hajtották végre. A Nemzetközi Hét minden ÖVAT során kiemelt jelentőséggel bír, nem volt ez másképp 2020-ban sem. Az internet segítségével színvonalas angol nyelvű előadásorozat keretében a NATO különböző szintjein szolgáló vezető altisztek tartottak előadást változatos témákban, valamint adtak lehetőséget a felmerülő kérdések megvitatására. Közülük külön is ki kell emelni Bogdán Tibor főtörzszászlós előadását, aki jelenleg a NATO Szövetséges Transzformációs Parancsnokság (NATO Allied Command Transformation – ACT) vezénylőzászlósi posztját tölti be. A

modul elméleti részét már az eredeti tervnek megfelelően, zavartalanul sikerült levezetni, így a hallgatók betekintést kaphattak a modern kori vezetéselméleti irányzatok világába.

A negyedik, befejező tanegység, a Stratégiai és hadműveleti ismeretek Sznopka Máttyás törzszászlós vezetésével indult el. Az első két hétben a stratégiai tervezés keretén belül a résztvevők mélyrehatóan megismerkedtek többek közt Magyarország Nemzeti Biztonsági és a Nemzeti Katonai Stratégiájával, valamint fiktív konfliktusokra dolgozhattak ki különböző elemzéseket. A modul második részében pedig a katonai döntéshozatali folyamat elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására volt lehetőség.

A tanfolyami záróvizsgán a hallgatók a kihúzott tételek alapján számot adtak a négy modul alatt megszerzett ismeretanyagból, majd megvédték az addigra megírt záródolgozataikat. A dolgozatok témáinak kiválasztása már az első tanegység időszakában megtörtént, így volt idő a 20-25 oldalas esszék kidolgozására.

A Magyar Honvédség vezénylőzászlósa által vizsgabizottsági elnök-

nek felkért Bozó Tibor vezérőrnagy, a Magyar Honvédség Transzformációs Parancsnokság (MH TP) parancsnoka mellett Berek Zsolt Zsigmond főtörzsszászlós, a Haderőnemi Szemléltetés (légi) vezénylőzászlósja és Soós Lajos főtörzsszászlós, az MH TP vezénylőzászlósja volt a vizsgabizottság tagja. A tanultakról a 15 fő hallgató kétnapos záróvizsga során adott sikeresen számot, és tett eredményes vizsgát.

A 2021. január 29-én megtartott kibocsátó ünnepségen a tanfolyam elvégzését igazoló okmányok átadása mellett kihirdették, hogy kik kapják a különböző elismeréseket. A tanfolyam hallgatói által megválasztott „Primus inter pares” Szolga Gábor törzsszászlós, a Magyar Honvédség Pápa Bázisrepülőtér Logisztikai Zászlóaljának vezénylőzászlósja lett; tanulmányi eredménye alapján a „Kiváló hallgató” címet Taskovics Tibor zászlós, a Magyar Honvédség 5. Bocskai István Lövészdandár Kihelyezett Szervezeti Elem 62. Lövészzászlóalj 2. Századának vezénylőzászlósja érdemelte ki.

Mit is jelent a primus inter pares? A latin kifejezés jelentése: „első az egyenlők között”. Olyan személy,

A „Primus inter pares” címmel kitüntetett Szolga Gábor törzsszászlós portréjának elhelyezése a „dicsőségfalón”

aki ugyan egyenrangú a többiekkel, de valamely tulajdonságában, értékében mégis kiemelkedik a többi társa közül. Egy közmegegyezésen alapuló cím, amely megbecsülést jelent viselőjének. Nem ad több jogot vagy kiváltságot, ám mégis egyfajta vezető szerepet jelent a cím tulajdonosának.

Szolga Gábor törzsszászlós így beszélt erről: „Nekem nagyon sokat jelent ez az elismerés, mivel ezt a címet csoportársaim szavazták meg. Úgy érzem, nem tettem töb-

bet, mint szolgálati beosztásomban. A tanfolyam első hetében megválasztottak osztályelsőnek, így mint vezető, kötelességemnek és feladatomban éreztem, hogy csoportársaimról gondoskodjak. Ez nem volt egyszerű, mivel a járványhelyzet nagyon sok, eddig nem tapasztalt kihívás elé állított minket. Tanfolyamvezetőnkkel, Sashalmi Zoltán főtörzsszászlóssal hétvégéken is tartottuk a kapcsolatot, a csoport aktuális járványhelyzetéről, az előttünk álló feladatokról egyeztetünk és közösen kerestük a lehetséges megoldásokat. Úgy vélem, bár a címet én kaptam, mégis a csoportunk munkájának szól az elismerés. Mindenki kivette részét a tanfolyam alatt felmerülő feladatokból, a közel sem optimálisnak nevezhető helyzet hatékony kezeléséből. Nagyon jó csapat jött össze! Büszke vagyok arra, hogy fényképem a tanterem falára került, olyanok közé, akiket nagyon tisztetek, és akik példaképek lehetnek a jövő katonagenerációi számára is.”

A résztvevők az ünnepélyes tanfolyamzáró után, öt hónap tanulással a hátuk mögött, végre elmondhatták magukról: ÖVAT-végzetek lettek, és jogosultságot szereztek az ÖVAT-gyűrű viselésére. Új és rendszerezett ismeretekkel felvértezve térnek vissza alakulataikhoz, hogy tovább folytassák szolgálatukat.

Szöveg és fotó: ÖVAT-8

Taskovics Tibor zászlós lett a kurzus „Kiváló hallgatója”

Ismerkedés az AK-63D gépkarabéllyal

A Magyar Honvédség 2. vitéz Vattay Antal Területvédelmi Ezred 3. Oláh Sándor Területvédelmi Zászlóalj újabb 15 fő önkéntes területvédelmi tartalékos katonája kezdte meg kiképzését a debreceni Kossuth-laktanyában. Az összesen 10, plusz két kiegészítő modulra felosztott alapfelkészítés ismeretanyagát 24 nap alatt sajátítják el a tartalékosok, melynek során alkalmassá válnak területvédelmi feladataik ellátására. A tartalékosok felkészítésük első ötnapos szakaszában az egyes és kettes modul követelményeit teljesítik, melynek része az általános lökiképzés első tárgyköre is. A foglalkozások keretében az önkéntesek megismerik az AK-63D gépkarabély alkatrészeit, legfontosabb paramétereit, megtanulják szét-, valamint összeszerelni és karbantartani fegyverüket.

Az AK-63D-t a FÉG fegyvergyár a 80-as évek elején kezdte nagy mennyiségben gyártani, majd megkezdődött a rendszeresítése a Magyar Néphadseregben. Negyven év elmúltával kiválasztották a honvédség következő egyéni lőfegyverét, így az AK-63D gépkarabéllyal újabb módosítás, fejlesztés már nem várható.

A keleti tömb országainak hadseregeiben, így a Magyar Néphadseregben is a 7,62×39 mm-es, magyar elnevezése szerint 43 mintájú lőszeret rendszeresítették. A nagy múltú, 1891. február 24-én alapított Fegyver- és Gépgyár Rt. (FÉG) üzemében – mely akkoriban épp Lámpagyár (Lampart) néven végezte tevékenységét – 1959 decemberében készült el az első sorozat AK 47-es gépkarabély, mely azóta is a legismertebb, és változataival együtt a legnagyobb példányszámban gyártott kézfegyver a világon, mely ezt a lőszerfajtát tüzezi. Az eredeti, orosz fegyvertől apró részleteiben eltérő magyar karabély az AK-55 nevet kapta. 1960

Önkéntes területvédelmi tartalékos katonák kiképzése a debreceni Kossuth-laktanyában

januárjával a gépkarabély sorozatgyártása olyan intenzitással indult be, hogy az az évi, április 4-ei katonai parádén a díszelgő egységek

már AK-55-ös gépkarabéllyal vonultak fel. A fegyvergyár gépei elavultak, alacsony termelékenységűek voltak ugyan, mégis kiváló minőségű fegyvereket állítottak elő. A fegyverek tokrésze alvállalkozó bevonásával, a Danuvia Gépgyárban készült gépi forgácsolással. A FÉG-ben 1963. december 31-ig közel 300 000 darab AK-55-ös gépkarabélyt gyártottak le a Magyar Néphadsereg részére.

1962 őszén a FÉG és a Haditechnikai Intézet mérnökei nekiláttak az AK-55-ös gépkarabély módosításának. Céljuk a fegyver tömegének

AK-55 gépkarabély

Az AK-63MA gépkarabély

csökkentése, a gyártás egyszerűbbé, gyorsabbá tétele, a gyártási költségek csökkentése volt. A 14 hónapos tervezési és kísérleti munka eredményeként elkészültek a szintén 7,62×39 mm-es töltényt tüzelő AK-63F, AK-63D, valamint AKM-63 jelű gépkarabélyok, melyek technikai paraméterei nagyrészt megegyeztek az elődmodellével, de a modernizált gyártástechnológia és a lényegesen kisebb anyagfelhasználás miatt előállításuk gyorsabb, gazdaságosabb volt. Az új gépkarabélyok tokja sajtolt acéllemezből készült, ezzel a fegyver tömege csökkent: míg az AK-47 tömege 4,3 kg, az AK-63F-é 3,93 kg, az AK-63D-é pedig 3,25 kg lett. Az AKM-63 esetében a fegyver előágán is pisztolymarkolatot helyeztek el, majd a faszerezvényeket teljes egészében műanyaggal helyettesítették, így a fegyver tömege tovább csökkent.

1965 márciusában már a gépkarabély újabb módosított változatát, az AMD-65 gépkarabélyt kezdték el gyártani. Az AMD-65 is igen nagy darabszámban készült; ezekkel a fegyverekkel szerelték fel a hadsereg egy részét, a rendőrséget, a vám- és pénzügyőrséget és a különböző fegyveres biztonsági szervezeteket, így a MÁV fegyveres biztonsági őrségét is. A FÉG a Palesztinai Felszabadítási Szervezetnek (PFSZ) is exportált több száz darabot, nikkelezett kivitelben. Az AMD-65-ről annak egyik főkonstruktőre, Zala

Károly nyilatkozta, hogy kimondottan tiszti fegyvernek készült. Céljuk az volt, hogy rövidebb legyen, mint az AKM-63, válltámaszos kivitelű, és használója akár fél kézzel is működtetni tudja. Az eredetileg rendelt, körülbelül 10-15 ezer példányt kizárólag a hivatásos állomány, illetve a deszantalakulatok egyéni fegyverének szánták, annak széles körű rendszeresítése a gyártót is meglepetésként érte.

1976-tól a műanyag alkatrészeket gőzölt bükkfára cserélték, a módosított fegyver típusjele AMM, az „Automata Modernizált Magyarosított”, vagy közismert nevén AK-63F lett. Az oldalra behajtható, ergonómiai-
lag kifogásolható, pofadékként egyáltalán nem alkalmazható T-alakú válltámasz helyett az aláhajtható kivittel ellátott deszant változatot, az AMMSz-t, vagyis AK-63D-t 1980-tól gyártották. Az AK-63F közel azonos a Szovjetunióban gyártott AKM-mel, az AK-63D pedig az AKMS-sel. Az azonnal felfedezhető különbségek: a felhasznált faanyagok színárnyalata, az AK-63 sorozatnál az AKM-63 egyenes pisztolymarkolatát alkalmazták, valamint az előagy oldaláról hiányzik az orosz változatra és másolataira jellemző domborulat.

A magyar fegyvergyártás korabeli világpiaci pozícióját, valamint az AK-63D konstrukciójának sikerét jellemzi a fegyver széles körű exportja. Az AMMSz első nagyobb megrendelője Irak volt, amely 1979-

ben komolyabb mennyiséget rendelt hadserege felfegyverzésére. Láthattuk az iraki katonák kezében az 1980–1988 közötti iráni-iraki háború alatt, majd az öbölháború idején, vagy az 1990-es évek folyamán Irakban zajló felkelések során kurd és síita harcosok kezében. A FÉG exportálta a gépkarabélyt Nicaragua-ba, ahol a szandinista kormány a kontrák elleni harcban használta. Jelentős mennyiség, mintegy 11 ezer db A-63-as került 1984–85-ben El Salvadorba, de rendszeresen felfedezhető a somáliai és zambiai fegyveresek kezében is. A gépkarabélyt a horvát fegyveres erők is használták a polgárháború idején, a kurd erők pedig Szíriában és Irakban a mai napig használják. Az Egyesült Államokban a polgári lőfegyverpiacon az AK-63 félautomata változatát SA-85M elnevezéssel értékesítették a nyolcvanas években.

Bár a CZ Bren 2 licencének megvásárlásával a hazai fegyvergyártás újra beindult, és elkezdődött az új kézfegyver bevezetése, az AMMSz, azaz az AK-63D jelenleg is a Magyar Honvédség legnagyobb számban rendszeresített egyéni lőfegyvere, melyből az Arzenál Zrt. 7700 darabot AK-63MA elnevezéssel modernizált.

A gépkarabély lemezből sajtolt tokfedelét a NATO-szabványnak megfelelő szereléksínnel ellátott, alumíniumból mart darabra cserélték. A fa alkatrészeket szintén lecserélték. Az új előagy anyaga műanyag, oldalán és alján szereléksínnel, a fegyver új, az izraeli CAA Tactical által gyártott műanyag hátsó markolatot, valamint állítható, teleszkópos válltámaszt kapott, az előagyra fegyverállványként (bipod) is használható első markolatot szereltek fel. A modernizált karabélyhoz Aimpoint red dot irányzékot és háromszoros nagyítást biztosító magnifier optikát rendszeresítettek.

*Molnár Dénes t. törzsőrmester
Fotó: A szerző felvétele, valamint
hmarzenal.hu, kaliberinfo.hu*

A repülő-műszak „kiskockái”

2020. február 10-e borongós téli reggelén a Magyar Honvédség Altiszti Akadémiáról 15 altiszti alapképzettséggel rendelkező, tervekkel és kétségekkel teli fiatal katona érkezett Szolnokra, hogy megkezdje az általános repülő-műszaki üzemeltetési képzését a Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázis Repülő-műszaki Zászlóaljánál.

Elsőként Karsai Zsolt törzsszászlós, a zászlóalj vezénylőzászlósa köszöntötte az érkezőket, segítette a kötelező adminisztrációs és logisztikai feladatok gördülékeny végrehajtását, majd a fogadóépületben a bázis törzsfőnöke, Kiss Róbert ezredes, valamint a bázis megbízott vezénylőzászlósa, Budavári Ádám törzsszászlós üdvözölte és látta el instrukciókkal a leendő altiszti állományt.

A Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázis rövid bemutatását követően a repülő-műszaki zászlóalj eligazítójában Csillak Roland alezredes, a zászlóalj parancsnoka és a zászlóalj vezénylőzászlósa találkozott az alakulathoz érkezett állománnyal. Egy kötetlen beszélgetés keretében megismerkedtek a katonákkal, egyúttal tájékoztatást adtak nekik a képzés rendszeréről és a bázis mindennapi életéről. Az együttműködés természetesen itt nem szakadt meg: a katonák bizalommal fordulhattak eljárárikhöz problémáikkal, akik mindennapjaik során sem feledkeztek meg róluk, figyelemmel kísérték beilleszkedésüket, szakmai fejlődésüket.

Másnap megkezdődött az öt hónapos kemény munka. Az MH Altiszti Akadémia Repülő Altiszti Oktatási Osztály, valamint az MH 86. Szolnok Repülő Bázis Repülő-műszaki Zászlóalj és a Repülő-műszaki Oktatásbiztosító Központ állományának köszönhetően elsajátították a repüléselméleti, avionikai (repülés-elektronikai) és sárkány-hajtómű berendezésekkel kapcsolatos ismereteket, gyakorlati munkafolyamatokat. Megtapasztalták a repülő-műszaki élet rejtelmait, szépségeit és

A képzés résztvevői csapatgyakorlaton

buktatóit. Szakmai igényességet és felelősségtudatot tanultak. Csapatgyakorlaton vettek részt a Magyar Honvédség 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison és a Magyar Honvédség Pápa Bázisrepülőtéren, ahol nemcsak a forgószárnyas technikát, hanem a merev szárnyú repülőeszközöket és azok üzemeltetési sajátosságait, kiszolgáló eszközeit is megismerhették. Az oktatások során felkészítést kaptak a repülőcsapatoknál rendszeresített, hosszú ideje megbízható szolgálatot teljesítő orosz gyártmányú helikopterekből, de megismerhették a jelen és jövő repülőeszközeit, a H-145M és a Jas-39 Gripen típusokat is.

Széles körű ismeretekkel felvértezve érkezett el számukra egy forró nyári nap, egészen pontosan 2020. július 8-a, amikor elkezdődött a két napos megmérettetés, amely során számot adtak elméleti és gyakorlati felkészültségükből. Annak ellenére, hogy a vizsgabizottság magasra helyezte a mércét, mindenki sikeresen zárta a két vizsganapot, így alkalmassá váltak a magasabb szintű repülő-műszaki képzés megkezdésére.

A vizsgát megtekintette dr. Koller József dandártábornok, a Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázis parancsnoka, aki megköszönte az állomány kitaró munkáját és sok sikert kívánt az altisztek további katonai pályafutásához.

A vizsgák után „kiskockáink” vizsgatértek az Altiszti Akadémiára, ahol felkészültek az altisztavatásra, majd őrmesterekként foglalták el beosztásukat a légierő alakulatainál.

Azonban a történet itt még nem ért véget. Szeptemberben az ifjú őrmestereket visszavezényelték a helikopterbázisra, ahol megkezdtek civil repülő-műszaki tanulmányaikat a Szolnoki Szakképzési Centrumban. Eközben természetesen kiveszik részüket a bázis életéből is.

A COVID-19 vírus megjelenése új kihívás elé állította a képzésben részt vevő oktatókat és diákokat egyaránt, azonban az online képzésre való átterés nem befolyásolja az oktatás színvonalát, inkább újdonságot, mint nehézséget jelent mindenki számára.

*Szöveg és fotó:
Karsai Zsolt törzsszászlós*

„Úgy gondolom, hogy ez egy nekem való pálya”

Beszélgetés Csillag Patrik Ádám őrmesterrel

A Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázis Repülő-műszaki Zászlóaljánál repülő-műszaki üzem-bentartói képzésen részt vett katonák közül Csillag Patrik Ádám őrmestert – aki osztályelsőként (megbízott parancsnokként) vezette a maroknyi csapatot – kérdeztük a képzésről, élményeiről és terveiről.

A Magyar Honvédségen belül miért választotta éppen a repülő-műszaki pályát?

– Azért választottam ezt a hivatást, mert a repülő-műszaki katonák munkáját nagyszerűnek tartom. Jőmagam is műszaki beállítottságú vagyok, és szerintem ez a munka kulcsfontosságú a Magyar Honvédség „működése” szempontjából, hiszen a harcoló alakulatok katonái nem tudnák rendeltetészerűen használni a rendelkezésükre álló gép- és harcjárműveket vagy a mi esetünkben a légi járműveket, ha nem lenne olyan szerelő, aki ezeket az eszközöket rendszeresen karbantartja vagy javítja. Nagyszerű látni, amikor egy általunk szervizelt helikopter a jól elvégzett munka után úgy működik és teszi a dolgát, ahogyan azt kell, és a levegőbe emelkedik. Hozzáteszem, hogy a légijármű-javítás, -karbantartás és -üzemeltetés hatalmas felelősséggel járó folyamat; ha nem szakszerűen végzik, az nemcsak meghibásodáshoz és az eszköz elvesztéshez vezethet, de emberéletekbe is kerülhet. Éppen ezért ez a foglalkozás rendkívül sokrétű és mély szakmai ismereteket igényel, nagyon komoly képzés szükséges az ellátásához. Ezért is tetszik annyira, mert rengeteg kihívást rejt és sok érdekes feladatot kínál a megszokott teendők mellett. Ez a munka sohasem válik egyhangúvá, rutinszerűvé. Úgy gondolom, hogy ez egy nekem való pálya, hiszen a karrierépítés szempontjából számos továbbképzési lehetőség ki-

nálkozik számunkra, gondolok itt a típus-, idegen nyelvi és informatikai képzésekre. Mint fiatal pályakezdő őrmester rengeteg motivációval, ambícióval, akaratereővel és tudással rendelkezem ahhoz, hogy majd a későbbiekben felelősségteljesen lássam el a feladataimat, megtapasztaljam a repülő-műszaki szakma szépségét és megbirkózzak a nehézségeivel és kihívásaival.

– Hogyan élte meg ezt a képzést a szolnoki helikopterbázison?

– Több szempontból is kifejezetten hasznosnak találom az itt eltöltött időt. A képzést megelőzően valójában elképzelésem sem volt arról, hogy milyen egy helikopterbázis, és hogy ott milyen jellegű katonai tevékenység folyik. Még kevesebbet tudtam a repülő-műszaki munkáról és az itt található repülőtechnikákról. A későbbiekben a szakmáról és a bázisról alkotott pozitív véleményem kialakulását nagyban elősegítette az itt dolgozó elhivatott és kiváló szakértelemmel rendelkező, segítőkész repülő-műszaki katonákkal való találkozás. Ők mindig arra törekedtek, hogy minél több tudást és szakmai tapasztalatot adjanak át nekem, amit én igyekeztem magamévá tenni és a lehető legjobb módon elsajátítani. Rengeteg új ismeretet szereztem, mind a bázis működéséről, mind a Magyar Honvédségben rendszerezett összes légi járműről. Örök élménnyé vált számomra, hogy ezek közül a repülőtechnikák közül néhány alkalommal is volt repülni a képzés alatt, továbbá megfigyel-

Csillag Patrik Ádám őrmester megbízott parancsnokként vezette a képzésen részt vevő csapatot

hettem a működésbeli eltéréseket a szárazföldi alakulatok és a légi erők alakulatai között.

– Mire gondolt, amikor megbízták a képzésen részt vevő 15 fő vezetésével?

– Nagy meglepetésként ért, ugyanakkor nagyon örültem neki és rendkívül nagy megtiszteltetés volt számomra. Mindenképp pozitívként fogtam fel, hogy képviselhetem az állomány érdekeit, és nem ijedtem meg a feladattól. Igyekeztem egyfajta hidat képezni a képzésen részt vevő állomány és az előjáróink között úgy, hogy eleget tudjak tenni katonatársaim és az előjárók elvárásainak is. Úgy hiszem, kifejezetten jól teljesítettem ezt a felada-

Nagy élmény volt Ádám számára, hogy repülhetett is néhány repülőeszközzel

tot és jól kezeltem a nehézségeket. Visszagondolva, hálás vagyok ezért a kinevezésért, hiszen gyakorlatban is lehetőségem nyílt rá, hogy kama-toztathassam az Altiszti Akadémia Alap Altiszti Tanfolyam parancsnoki képzésén tanultakat, és gyakoroljam a való életben is.

– Mi a véleménye a repülő-műszaki képzésről?

– Mind a szakmai elméleti, illetve a gyakorlati alapozó tárgyak felöllelik a légijármű-szerelő és -műszerész képzés képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott kompetenciákat. A felkészítés egyaránt megfelelő alapokat biztosít – a merev és forgószárnyas repülőtechnikát illetően – a további típusképzések bármelyikének teljesítéséhez. Az oktatóink a lehető legjobban adják át az elméletben és gyakorlatban elsajátítható tananyagot. A képzés mellett nem elhanyagolhatók azok a szakmai fogások és ismeretek, amiket a bázison dolgozó, gyakran több tízéves szakmai tapasztalattal rendelkező repülő-műszaki katonák adnak át számunkra.

Ezeket felül a helikopterbázis vezetése lehetővé tette, hogy a képzés alatt megismerhettük a Magyar Honvédség összes légibázisát, az ott folyó munkákat és repülőtechnikákat, illetve azok kiszolgáló eszközeit. Betekintést nyerhettünk az ott dolgozó repülő-műszaki katonák mindennapjaiba. A képzéssel párhuzamosan részt vehettünk és jelenleg is részt vehetünk szakmai angol nyelvi képzésen, amely a későbbiekben segítséget nyújt a modern repülőtechnikákhoz szükséges angol nyelvű szakmai tananyag elsajátításához.

– Okoz-e kihívást a képzés mellett a szolgálati feladatok ellátása, és marad-e elég idő a magánéletre?

– A szolgálati feladatok abszolút nem befolyásolják a képzés menetét, és a saját dolgaimra is tudtam elég időt fordítani. Ahogyan korábban is mondtam, motivált vagyok és tele energiával. Előfordult, hogy egy-két nap zsúfoltra sikerült, de én ezt így teljesen elfogadhatónak tartom. Nem szeretek unatkozni. A képzésünk munkaidőben és munkaidő után is zajlott, azonban néha előfordult, hogy közbejött egy lőtérbiztonsági őrpáncsnoki teendő vagy akár egy alapkiképzői feladat. Általában ezeket előre tudtuk tervezni, ezért nem okoztak problémát. Példaként megemlítem, hogy a helikopterbázison nemrég hajtottuk végre az Előretolt Repülésirányító Csoport (ERIC) által vezetett hathetes alapkiképzést, melynek lebonyolításában rajtam kívül még három őrmester kollégám vett részt. Mi négyen részt tudtunk venni a repülő-műszaki képzésen, és mellette kiképeztük az újonnan érkezett állományt is. A munka után hazatérve marad elég időm az önképzésre, illetve a magánéletemre is. Természetesen ezt csak fegyelmezetten, nagyfokú precizitással és a fontossági sorrend szem előtt tartásával lehetséges megoldani.

– Milyen tanácsot adna a következő képzésen részt vevő katonák számára?

A pilótaülésben – egyelőre a hangárban

– Ami szerintem a legfontosabb: tudom, hogy sok elméleti anyag elsajátításával jár a képzés, ami itt-ott egy picit száraz, mindemellett sok és néha nehezen emészthető, de ne adják fel, hiszen megéri, ha valóban ezen a pályán akarnak elindulni. Mindig figyeljenek oda az oktatókra és a műszaki „öreg rókákra”, fogadják meg a tanácsaikat és kezeljék jól a tőlük kapott kritikát. Ezekből a későbbiekben nagyon sokat tudnak majd profitálni.

* * *

Csillag őrmesternek sok sikert és kitartást kívánunk tervei megvalósításához, továbbra is ilyen határozottan törjön a céljai felé. Azonban új kihívással is szembe kell néznie: át kell adnia tapasztalatait a 2021 márciusában érkező új „kiskockáknak”. Nagy szükség van az ilyen altisztek tapasztalataira, elhivatottságára és szakmaszeretetére, hogy a jövő generációi követendő példaként tekinthessenek elődeikre.

*Szöveg és kép:
Karsai Zsolt törzszakaszlós*

Az utolsó, könnyített menet...

Smohay Ferenc magyar királyi zászlós, tartalékos főhadnagy (1922–2021)

Keresztényként elfogadjuk a földi jelenlétünkől való távozást, mivel ezzel együtt várjuk a föltámadást. Azonban még ennek tudatában is mindig megrázó élmény szeretteink elvesztése. Különösen akkor, amikor nem csupán személyes érzelmeink sérülnek, hanem a közösségünk értékeiben következik be mindenki számára pótolhatatlan veszteség.

Az MH vezénylőzászlósa látogatóban Feri bácsinál

Viszontlátásra!

Vitéz Smohay Ferenc magyar királyi zászlós, tartalékos főhadnagy, doni veterán, vagy ahogyan sokan ismerték, Feri bácsi életének utolsó időszakában is megőrizte nyitottságát, igen gyakran mosollyal az arcán fogadta a hozzá fordulókat. Mint általában mindenki, a második világháború borzalmait megjárt veterán katona is nehezen viselte azonban a koronavírus-járvánnyal járó bezártságot, a személyes találkozások ritkulását, illetve hiányát.

Feri bácsi különösen minden év januárjában érezte újból fiatalnak magát, hiszen a Budapesten, Pákozdon és Székesfehérváron megtartott emlékezések visszaidézték a veterán katona ifjúságát, megannyi emlékét. Utóbbiakról mindig oly' lelkesen és teljes részletességgel mesélt az őt körülvevők számára, hogy akár a többszöri meghallgatás után is szinte a lélegzetünket visszafojtva figyeltünk. A bajtársak, a parancsnokok nevét, a hadi ese-

mények időpontjait, de akár a távolban lévő, külhoni települések legapróbb jellemzőit is szinte mindig teljes biztonsággal idézte fel. Mert ezeket fontosnak tartotta. Ugyanakkor egészen hétköznapi dolgok viszont kiestek az emlékezetéből. A papi otthonban nála tett egyik látogatásomkor megkérdeztem tőle: „Feri bácsi, és mit kaptak akkor a katonák reggelire?” „Nos, arra már nem emlékszem” – válaszolt rövid gondolkodás után.

Smohay Feri bácsi mindig örömmel fogadta a fiatalabb generációk közeledését; úgy tapasztaltam, hogy a katonák társaságában különösen felélénkült, kifejezetten jól érezte magát. Így történt az MH vezénylőzászlósa, Kriston István főtörzszászlós nála tett látogatásakor a székesfehérvári papi otthon nyugalmas árasztó falai között.

Rövid ismeretségünk ellenére hittell vallom, hogy Feri bácsi, 100. életéhez közel is az élet és az

energia szérumának megtestesítője volt. Kézfogásának erejével a fiatal generációkat sorolta maga mögé. Amíg tehetette és egészségi állapota megengedte, kitüntetései viselve vett részt történelmi megemlékezéseken, ünnepi rendezvényeken, emelve az együttlét ünnepélyességét, méltóságát.

Utolsó találkozásunkra az év elején levél formájában volt lehetőség. Kedves és bizakodó volt. A Magyar Honvédség katonafővárosából, ahogy szokta, elegánsan, de már elgyengült kézírással válaszolta meg a karácsonyi üdvözlőlapomat.

Tisztelt Magyar Királyi Zászlós Úr!
Kedves Feri Bácsi!

Katonaként kívánok erőt, egészséget a következő menethez az „égi hadseregben”, és ahogy az állománygyűlések zárásakor elköszönünk: Viszontlátásra!

Bracciano (Olaszország),
2021. február havában:

*Dr. Murinkó Attila ezredes
Fotó: Révész Csaba ha.*

A lelkiismeretes munka és a kellő alázat együttesen hozza meg a sikert

Hugyecz Csilla törzsszászlós a Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár (MH BHD) Logisztikai Főnökségén szolgál, a Haditechnikai Részleg beosztott zászlósa. Vezető altiszti tevékenységéről, illetve logisztikai munkájáról beszélgettünk.

Hugyecz Csilla a Nógrád megyei Pásztón született, majd a Mátra nyugati lábánál fekvő 2000-es lélekszámú községben, Szurdokpüspökiben nevelkedett. Középiskolai tanulmányait a budapesti Szerb Antal Gimnázium orosz tagozatán végezte. „Irodalmian megfogalmazva keretes az életem története, hiszen 14 évesen cinkotai kollégistaként kezdtem, három évvel ezelőtt pedig véglegesen Budapesten telepedtem le. Jelenleg is kapcsolatot tartok néhány egykori osztálytársammal, akikkel rendszeres látogatói vagyunk a Magyar Honvédség Központi Zenekar koncertjeinek. Szeretem a várost, csodálom a történelmi múltú épületeket” – indította a beszélgetést a törzsszászlós.

Számos civil állásban próbálta ki magát: tanított általános iskolában orosz nyelvet, dolgozott biztosítótársaságnál irodavezetőként, s a tejiparban is. Mint elmondta, állandóságra vágyott, amit a Magyar Honvédségnél talált meg: „Kerestem a helyemet. Itt, a honvédségnél megtaláltam. Egyrészt a munkabiztonságot, másrészt hivatást. Szeretem, amit csinállok.”

2001-ben kezdte meg hivatásos katonai szolgálatát a Magyar Honvédség Központi Anyagraktár és Javító Üzemben, Jobbágyiban, ahol elhelyezési és lakásügyi feladatokat látott el. 2002-ben Szentendrén elvégezte a közel három hónapos katonai alapképzést, melyről kezdő katonaként nem csupán szakmai tudással, hanem életre szóló élmé-

Hugyecz Csilla törzsszászlós a honvédségnél találta meg a helyét

nyekkel tért vissza. Ezt a haderőreform következtében egy majdnem egyéves raktárvezető-helyettesi beosztás követte a recski Magyar Honvédség Veszélyesanyag Ellátó Központ Műszaki Harcanyag Raktárnál, majd 2006. február 1-jén jelenlegi alakulata jogelőd szervezetéhez, a Magyar Honvédség Támogató Ezredhez került vegyivédelmi-műszaki szakági vezetőként. A mai napig megszakítás nélkül e beosztást látja el az alakulatnál.

Az orosz nyelv mellett angolul tanult, és sikeresen letette a középfokú „C” típusú, majd ezután a STANAG 1.1.1.1 szakmai nyelvvizsgát is. A nyelvtanulás mellett elvégezte az ECDL-t és az OKJ-s logisztikai ügyintéző tanfolyamot is.

Pályájának első éveiben részt vett missziós felkészítésen. Elmondta, hogy hatalmas lendülettel és nagy-

nagy szorgalommal készült a ciprusi szolgálatra, melyet katonai tapasztalatainak gyarapításaként élt meg a megannyi élmény mellett.

Saját magáról az alábbi jellemzést adta: „Alapvetően tervező típus vagyok. Szeretem tudni, látni milyen feladatok várnak rám, mind a szakmai, mind a magánéletben. Kedvelem az aktív kikapcsolódást, gyakran ellátogatok a Stefánia Palotában megrendezett koncertekre, ami nemcsak kulturális élményt ad, hanem szakmai és emberi kapcsolataim erősítésében is szerepet játszik azáltal, hogy munkatársaimmal más környezetben is találkozhatok.” Emellett nyaranta baráti társaságával magyar városokba látogat, fontosnak tartja megismerni hazánk nevezetességeit. Éves szabadságának jelentős részét Szurdokpüspökiben lévő házában, kertészkedéssel tölti. A zöldövezetben végzett kerti munka nyújt számára teljes kikapcsolódást.

2014. augusztus 20. alkalmából a Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát kapta meg zászlósként. Törzsszászlósi rendfokozatát 2017 óta viseli. A 2019. október 23-i állami ünnephez kapcsolódóan a Migrációs Válsághelyzet Kezeléséért Szolgálati Jelet vehette át a határszolgálatért.

Az MH BHD Logisztikai Főnökség a Honvédelmi Minisztérium és az ellátásra utalt katonai szervezetek logisztikai támogatását és kiszolgálását biztosítja. A főnökség a dandár és a 21 utalt szervezet részére biztosítja

Alapkiképzésen 2002-ben

Eddigi pályája során több alkalommal is elismerték a munkáját

a szükséges logisztikai ellátást, mely magában foglalja a napi működéshez szükséges szakanyagok, szolgáltatások biztosítását. Az MH BHD ellátási tevékenységét a központi ellátó szervezetek által biztosított szakanyagok, valamint a saját hatáskörben kezdeményezett vagy végrehajtott beszerzési eljárások alapján végzi. A dandár fő feladatai: általános támogatás, erők és eszközök átcsoportosítása, haditechnikai, hadtáp- és közlekedési biztosítás, elhelyezési feladatok ellátása, készletek megalakítása, logisztikai gazdálkodás és együttműködés.

A dandár a katasztrófavédelmi tevékenységben részt vevő erőinek logisztikai támogatását alapvetően a saját, illetve a kijelölt bázislaktanyák – kijelölt ellátó katonai szervezet – ellátási rendszerére támaszkodva hajtja végre, melyben kiemelt szerepet játszik a Logisztikai Főnökség.

A logisztika mintegy motorként vesz részt a dandár működésében, ami a különböző logisztikai részleg összehangolt munkáját jelenti. A Gazdálkodási Részleg végzi a szakágak által elindított beszerzések háttéradminisztrációját, ellenőrzését, emellett tervezi és szervezi az alakulat teljes keretgazdálkodását. A Katonai Elhelyezési Részleg a saját és az elhelyezési utaltságukhoz tartozó ingatlanok, köztük három kiképzési, oktatási és regeneráló központ üzemeltetésének, fenntartásának és esetenkénti fejlesztésé-

nek szakmai irányításával és koordinálásával foglalkozik. A Hadtáp Részlegén keresztül valósul meg a ruházati, ételmezési és humán kiszolgálás, ők látják el a gépjárműveket üzemanyaggal. A Haditechnikai Részleg gondoskodik a fegyverekről, a páncélos és gépjárműtechnikai, műszaki, elektronikai, vegyvédelmi szakanyag biztosításáról, illetve a kiképzés technikai ellátásról. A Katonai Közlekedési Részleg tervezi és szervezi a személy- és teherszállítási igények kiszolgálását. A Tervező Részleg végzi azokat a tervezési és szervezési feladatokat, melyekhez több részleg bedolgozása szükséges, valamint részt vesz a jövőben végrehajtható feladatok tervezésében, kidolgozásában.

Minden szakágnak saját nyilvántartója van, aki az anyagok mozgását az aLOGIR program alkalmazásával rögzíti, ezáltal válik az követhetővé és

Óvodásoknak is mesélt már a katonaelet szépségeiről

rendszerizetté. A nyilvántartók munkáját – a részlegvezetők jóváhagyásával – a szakágvezetők irányítják.

A logisztikai főnök és a munkáját segítő részlegvezetők kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a főnökség összetartó csapat legyen, a vezetők megismerjék az állományt – nemcsak a munkavégzés területén, hanem akár magánemberként is. Fontosnak tartják az állomány ki- kapcsolódását, feltöltődését, és hogy akár oldottabb körülmények között tudjanak velük beszélgetni. Ennek érdekében évente több alkalommal munkaidő után kötetlen összejöveteleket szerveznek, amelyek a visszajelzések alapján jó hatással vannak az állomány hangulatára.

Arra a kérdésemre, hogy nőként nehezebben tud-e érvényesülni a Magyar Honvédségben, a törzszászlós a következő választ adta: „Úgy érzem, hogy a szakmai rátermettség, a lelkiismeretes munka és a kellő alázat együttesen meghozza a kívánt sikert a katonanők számára.” Hügyecz törzszászlós végezetül elmondta: a jövőre nézve fő célja a dandár és a szakág jó hírének megőrzése, a parancsnokok munkájának segítése, illetve a jó munka- és legfőképpen az emberi kapcsolatok fenntartása a kollégákkal.

Kun-Orosz Adrienn

Fotó: Hügyecz Csilla törzszászlós archívuma

Az egészséges ételekre helyezik a hangsúlyt Székesfehérváron

A katonai étkeztetés a legmagasabb követelményeknek is megfelel

A katonai étkezdé az a területe a laktanyának, ahol nincs pardon, mindennap „topon” kell lenni. Ezt a filozófiát vallja magáénak Lenti Zsolt főtörzsőrmester, a Magyar Honvédség 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezred étkezdéjének vezetője. Éjt nappallá téve dolgozik azon, hogy minél egészségesebb és jó minőségű ételek kerüljenek a katonák tányérjára.

Jelenleg – a vírushelyzet ellenére – több mint 400 hivatásos katonára és civilre főznek, nem kis feladatot adva az ételek készítőinek. Az ezred konyhájában, néhány katona mellett, többségében honvédelmi alkalmazott és határozott idejű munkavállaló – szakács, felszolgáló, kisegítő személyzet – dolgozik azon, hogy senki se maradjon üres, korgó gyomorral. Csapatukhoz öt éve csatlakozott jelenlegi főszakácsuk, a civil szférából érkezett Ambrózi Aladár. Lenti Zsolt elmondása szerint sokat köszönhetnek a főszakácsnak mind az ételek elkészítése, mind a kiemelt rendezvények lebonyolítása terén.

A lelkes és hozzáértő konyhai csapat

Az elvárások a konyha felé mindig magasak. A lelkiismeretes étkezde-irányító szerint majd' félezer ember szája ízlése szerint nem lehet főzni úgy, hogy mindenki elégedett legyen, ám húszéves szakmai tapasztalattal a háta mögött már van némi rálátása arra, hogy mely ételek a katonák kedvencei. A menüsört is személyesen ő állítja össze. Zsolt az étkeztetés alatt folyamatosan gyűjti be a vendégek javaslatait, kívánságait.

SZUVIDÁLÁS A sous vide (ejtsd: szuvid) francia kifejezés, ami annyit tesz, hogy vákuum alatt. Az eljárást az 1970-es évek közepén Georges Pralus fejlesztette ki (Franciaországban, Roanne-ban, a nemzetközileg is elismert három Michelin-csillagos Troisgros étteremben) először azzal a céllal, hogy minimálisra csökkentse a drága libamáj elkészítésénél bekövetkező sütési súlyvesztést, ugyanakkor a legoptimálisabb ízt érje el.

Több mint 400 személynek főznek ízletes és egészséges ételeket

Névjegy

Ahogy mondja, eddig a magyaros konyha „vitte a prímet”, azonban az utóbbi esztendőben – párhuzamosan a civil világgal – az egészséges ételek irányába „menetelnek”.

A konyhatechnológiában sok új elvárást alkalmaznak. Amennyire lehet, mellőzik a liszt túlzott használatát, és saját anyagokkal sűrítik az ételt, vagy éppen szuvidálják a húsokat.

Raktárukából előre jelzést kapnak, ha valamely alapanyagból nagyobb készlet halmozódik fel. Ilyenkor a helyzetnek megfelelően gondolkodnak a menüt illetően. „Itt az ételnek időben az asztalon kell lenni, megfelelő mennyiségben, minőségben. Nincs olyan, hogy elrontottam!”, hangsúlyozza az étkezde vezetője, megjegyezve: büszke arra, hogy a lehetőségekhez képest a legjobbat hozzák ki mindenből. A kétféle – nehezebb, húsos és könnyedebb, főzelékes, salátás, hideg sültés – menü helyett most, a világjárvány alatt egyfélével kell beérni, ám ez mit sem von le munkájuk értékéből. Gyümölcs is mindig akad, legyen szó almáról, banánról vagy kiviról, sokszor naponta többféle is van a ládában, ezek fogyasztása napjainkban különösen értékes. Lenti Zsolt főtörzsőrmester elmondja: van, hogy

Lenti Zsolt főtörzsőrmester, élelmezésvezető 1986-ban végzett Székesfehérvárott, vendéglátóipari területen. A szállodai partól kezdve a közétkeztetésig a szakma valamennyi szintjét végigjárta. 1987-1988-ban, sorkatonaként a fehérvári 43. híradóezrednél szolgált főszakácsi beosztásban. 2001-ben az akkori MH 43. Nagysándor József Híradózászlóaljnál helyezkedett el főszakácsként. Azóta rendületlenül kitar a mára MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezreddé nőtt alakulatnál, ahol 2005-ben lett étkezdevezető. Az alakulat részéről háromszor - 2005-ben, 2008-ban és 2012-ben - járt misszióban, mindannyiszor Cipruson volt főszakács.

olyan jól sikerül egy egyszerű magyaros étel, hogy a katonák őszinte dicséretét váltja ki, mert nagymamájuk főztjére emlékezteti őket. Persze, a lövészetben főzött babgulyás sokak szerint szintén utánozhatatlan... Az étkezde a katonai járőröknek és más szolgálatosoknak egész napos csomagot állít össze, ami többek közt naponta majd száz extra szendvicset elkészítését jelenti.

A járvány első napjától kezdve ketté van osztva a konyha állománya, mégpedig amiatt, ha megbetegedés ütné fel a fejét, a váltás rögtön át tudja venni a munkát. Az előírt rendszabályokat folyamatosan betartják és betartatják. A maszk és a kesztyű használata magától értetődik, az asztalokat rendszeresen fertőtlenítik, és egyszerre csak hetvenen lehetnek az étkezdében.

Lenti Zsolt főtörzsőrmester

Készülnek a szendvicsek

Emellett a másfél méter távolság is kőbe van vésve. Lenti főtörzsőrmester örömmel újságolja, hogy eddig teljesen elkerülte a konyha állományát a fertőzés.

Zsolt emlékeztet: a kiemelt rendezvények sajnos az idén elmaradnak. Ezek közül komoly és szép kihívás volt például a 2018-as miniszteri adventi ünnepség lebonyolítása a Székesfehérvári Vörösmarty Színházban, ahol 400 fős állófogadás élelmezését bonyolították le úgy, hogy a munkatársaival a napi rutintól eltérő, különleges ételeket alkothattak.

Gyimóthy Levente ha.
Fotó: Révész Csaba ha.

A „jószellemiség”

„Minden hivatás végtelen lehetőség a tökéletesség elérésére.”

Irvin David Yalom

A szellemiség a megértéssel kezdődik, ha megértjük önmagunkat, és felismerjük a Legfelsőbb által nekünk rendelt hivatásunkat a világban. Ez a felismerés tehet bennünket boldoggá, és ezt fordíthatjuk önmegvalósításunk szolgálataiba. Mindenkinek vannak álmai, az eszmei életvitellel kapcsolatos vizionált képzetei, amelyek megvalósulása jelentik számára az élet értelmét. Ebben a folyamatban jelentős szerepet játszanak a cseperedésünk során szerzett tapasztalatok, a személyiségünkbe integrálódott társadalmi értékek. A „jószellemiség” nem más, mint egyéniségünknek és a velünk kapcsolatba kerülő személyeknek a pozitív elfogadása.

Megálmodott életünk társadalmi kapcsolataink minőségétől és az önmagunk elé kitűzött elérhető életcéloktól függ, amelyek beteljesüléséhez nélkülözhetetlen az erős hitből fakadó belső elszántság, valamint a motiváció. Úgy tartják, hogy boldogságunk – bizonyos tévhitek szerint – inkább külső tényezőktől függ, nem pedig saját magunktól. Az anyagi juttatások az egyéni értékrendünkben a legfontosabb külső motiváló tényezők közé tartoznak, és az egyéni, közösségi boldogságunk alapját képezik. De elegendő-e az anyagi biztonság a jó társadalmi kapcsolatok, egészségünk és a megbecsülésünk hiányában? Bizonyosan nem.

A rendezett, stabil családi háttér mellett elengedhetetlenül fontos a jó kollegiális környezet. Ez hitet és erőt tud adni álmaink eléréséhez. Különösen fontos ez a kérdés a szervezetünket érintő nagy volumenű változások, kihívások idején, a velünk szemben támasztott egyre magasabb szintű követelmények

okozta stressz, a nagyfokú szolgálati igénybevétel körülményei között. A megnövekedett elvárások, a szövetségi tagságunkból, vállalt kötelezettségeinkből adódó feladatok szünet nélküli teljesítése, az újonnan beszerzett technikai eszközök, felszerelések kezelésére, használatára történő felkészítések, kiképzések, az új eljárásrendek kialakítása mind nagyfokú leterheltséget rónak a személyi állományra. Ez – megfelelő kezelési technikák hiányában – jelentősen megnövelheti a fluktuációt és felgyorsíthatja az egyének idő előtti elfáradását, kiégését, ami komoly morális, erkölcsi hatással lehet a közösség működésére és eredményességére. A közösség értéke gyengülhet, amely a feladatellátás mellett jelentős problémát okozhat szervezetünk társadalmi megítélésében is. Laurell Kaye Hamilton amerikai író gondolata ezt erősíti meg: „A

láncc olyan erős, mint a leggyengébb láncszem.”

A jó közösségi értékeket, szellemiséget a vezető hivatott megalapozni, kiépíteni, tökéletesíteni személyes felkészültsége, tapasztalatai alapján. „A jó szellemnek a csapat értéke szempontjából legalább is akkora a fontossága, mint a jó kiképzésnek. A múltnak nem egy tapasztalata bizonyítja, hogy hézagosan vagy alig kiképzett csapattal kiváló eredményeket lehet elérni, ha különben jó a szelleme.” (vitéz Berkó István ny. ezredes) A „jószellemiség” alapja egy fenséges eszme iránt érzett lelkesedés, amely számunkra nem lehet más, mint a szent katonai eskünk szellemében hazánk elkötelezett, hűséges szolgálata. Az eskü, valamint az eskütétel fennkölt pillanata bátorsággal tölti meg szívünket a megpróbáltatások idején, erőt ad a legyőzendő és gyakran kilátástá-

lannak tűnő helyzetekben, és vezérel a jó katonává, katonai vezetővé válás rögzös, kihívásokkal teli útján.

A jövő altisztjei már rendelkeznek alapszintű ismeretekkel a különböző személyiségjegyeknek a csoportalakításra gyakorolt hatásáról, a csoport megalkotását befolyásoló tényezőkről. Ez az alapja a „jószellemiségnek”, a hatékony együttműködésnek, minden nehezítő körülmény ellenére.

A szocializáció folyamán személyiségünket állandó érzelmi, erkölcsi hatások érik, amelyek folyamatosan formálják azt. Szervezetünk minden eleme, egysége egyénekből áll, akik különböző értékrendűek, erkölcsi neveltetésűek, az életről és társadalomról egyéni gondolatokkal, előítéletekkel rendelkeznek. Ezeket a különbözőségeket kell a vezetőnek szinkronizálnia, megalkotva egy hatékonyan működő, a kitűzött célok eléréséhez elengedhetetlen a szervezeti kultúra ismerete, elfogadása, az erős alapokon nyugvó szervezeti értékrend és a szilárd erkölcs, amely jellemzők birtokában kialakítható a csapatszellem, a „jószellemiség”. Ennek feltétele, hogy elfogadjuk a személyes változásunk lehetőségét egy új, a közösséget alkotó értékrend alapján. Az új, változást, kihívást biztosító értékrend önmegvalósításunk új távlatát nyithatja meg számunkra. A vezető hivatott az ösztönzés és lelkesedés energiájának segítségével pozitív irányban befolyásolni a beosztottak szemléletét, hogy számukra a lehetetlen is lehetségessé váljon.

A legfontosabb feladat a beosztottak személyiségének, jellemének és képességeinek alapos megisme-

rése. A beszélgetések, az őszinte, nyílt, támogató érdeklődésünk megkönnyítheti a kölcsönös bizalom mielőbbi kialakulását, amely egy adott helyzetben kiemelt fontosságúvá válhat számunkra döntéseink meghozatala során. Ne feledjük soha: „Egy döntés csak annyit ér, amennyit az információ, amin alapul.” (Joanne Ramos Fülöp-szigeteki származású amerikai író)

A „jószellemiség” kialakításához elengedhetetlen a jó kommunikáció. „Először érts meg, majd téged is megértenek”, tartja a mondás. Ha valaki meg szeretné osztani veled a problémáit, gondolatait vagy javaslatait, soha ne kezeld félvállról. Adj időt és teret a megfelelő figyelmes beszélgetésnek, készülj fel rá! Tervezd meg magadnak előre, és biztosíts megfelelő feltételeket, úgymint helyszínt, elegendő időt, és saját érdekedben rendelkez háttér-információkkal. Éreztesd, hogy fontosnak tartod a személyét, hogy a gondoskodásod, segítőkészséged őszinte. Mindenki más, s így minden helyzet eltérő is egyben. A figyelmes meghallgatás segít megérteni a kiváló okot, rávilágít az egyén nézőpontjára, így eljuthatunk olyan részletekhez, amelyek később még fontosak lehetnek számunkra, amelyek segítséget nyújtanak a vezetői tekintély és elismertség emelésében. A bizalmon és megismerésen alapuló minőségi kommunikáció, megfelelő tanácsadás, támogatás alapozhatja meg a vezetői erényeidet, amelyet megálmodtál magadnak, és formálhatja még erősebbé a jelmed.

A vezetőtől elvárt cél a pozitív gondolkodású, motivált, jó közösségi szellemet hirdető és megvalósító, lendületes és lelkiismeretes be-

osztott kialakítása, akiben a vezető (parancsnok) a feladatok végrehajtása során megbízhat. Fontos, hogy a beosztott (munkatárs) higgyen és bízzon önmagában, a végrehajtandó feladatban, a vezetőben. Ha van bizalom, akkor el tudjuk engedni a múltat, a kudarccokat, a csalódásokat. Ha bizalom van, akkor bátorság, hit is van, hogy újra képesek leszünk merni és nyerni. A bátorság önbizalmat ad ahhoz, hogy elérjük, amit akarunk. A hitnek mélyen, erősen kell beleolvadni az értékrendünkbe. A „jószellemiség” állandó fenntartásának alapja az egyén helyes, pozitív irányultságú önértékelése. Minden ember rendelkezik önérettel, amely előrelendíti a magabiztosságot, önbizalmat és helyes énkép formálásának folyamatában. Fontos, hogy megértsük, elfogadjuk a személyünket ért jogos kritikát; hogy képesek legyünk tanulni a hibáinkból, főképpen, ha mi magunk vagyunk a felelősök a bekövetkezett eseményekért.

Az önérték lényege: magabiztosság abban, hogy megérdemeljük mások tiszteletét és megbecsülését, de ezért nekünk is tenni kell, nem hullik csak úgy az ölünkbe. Minden egyénnek a közösség hasznos tagjává kell válnia, éreznie kell, hogy az ő munkája, hozzáállása elengedhetetlen a siker elérése érdekében. Az egészséges önérték felébresztésével eredményesen nevelhetjük a beosztottakat mindennapi kötelességeik teljesítésre. Példaképpen Nelson admirálisnak a trafalgari ütközet napján kihirdetett napiparancsát idézem fel: „England expects that every man will do his duty!” Az örökérvényű idézet mai üzenete: a haza, a katonai becsület és előjáróink elvárják mindenkitől, hogy tegye kötelességét a legjobb tudása, elhivatott hozzáállása és sziklaszilárd elkötelezettsége szerint, küzdve a legnemesebb, egyedülálló célunkért, hazánk, Magyarország védelmezésért!

Források:

Iskolai értesítők. Bocskai István Magyar Királyi Reáliskola, Budapest, 1927.

A jó szellemért. Írta: vitéz Berkó István nyug. ezredes. Magyar Katonai Szemle, 1932 (2. évfolyam, 4. negyedév).

A katonai szellem felébresztése a nemzet polgári társadalmában, fő tekintettel az ifjúságra. Írta: Lakatos Imre százados. Magyar Katonai Szemle, 1941 (11. évfolyam, 4. negyedév).

<http://87dit.canalblog.com/archives/2012/12/20/25960182.html>

Kollár László főtörzszászlós
Fotó: Kapás Viktor hadnagy

48-as honvédek a Soroksári úton

Minden év tavaszán gondolatainkban fel-feltűnik a szabadságharc dicső emléke. Ma már nagyon kevesen vannak, akik elmondhatják magukról, hogy gyermekkorukban látták a nagy idők tanúit, élő 48-asokat. Pedig annak idején a fővárosban laktak ezek a „névtelen félistenek”, akik kivívták a világ elismerését, itt volt a menházuk a Soroksári út 112–114. szám alatt.

Szabadságharcunk bukása után keserű sors várt katonáira. Besorozták őket az osztrák hadseregbe, és akik el akarták kerülni a gyűlölt fehér kabátot, emigrációba mentek, vagy itthon húzták meg magukat. A ki-egyezőskor megnőtt a becsületük, tisztelettel hallgatták történeteiket csatákról, várostromokról. Sajnos, ez nem jelenti azt, hogy anyagilag is megbecsülték őket, sokan nyomorogtak közülük, különösen a rokkantaknak volt keserű a sorsa. Sorra alakultak honvédegyletek, szép beszédek hangzottak el, de vajmi kevés történt.

Pedig Kossuth is válaszolt 1869. október 5-én a rokkantaknak, 1000 Ft-tal béelve vigasztaló levelét. Meg is alakult a „Honvédmenház segélyezését előmozdító társulat Pesten”, sokan ajánlottak fel pénzt vagy munkát; egy Aranykéz utcai szabóműhely 1870 februárjától 3 hónapig a leendő honvédmenház javára dolgozott. Két év múlva meg is nyílt a Soroksári úton az – akkor még nem is annyira – öreg honvédek otthona. Szóba kerültek más helyek is: először az aszódi, majd a nagytétényi kastély, de erre nem volt pénz, később egy budai telekről is tárgyaltak, végül a Ferencváros mellett döntöttek. Bizottság karolta fel az ügyet, Jókai Mór is tagja volt, pedig ő nem volt katona. Összesen 86 000 forint gyűlt össze, abból építették fel a házat; később is folytatódott a gyűjtés. Sok adomány érkezett, Kossuth évenként 20 forintot ajánlott fel, Damjanich tábornok özvegye 10-et, sok egyszerű ember

Vidacs János honvédszázados

néhány forintot. Természetesen nemcsak magánszemélyek, hanem intézmények is adakoztak. Azok a megyék, ahonnan a legtöbb adomány jött, elhelyezhették címerüket a ház homlokzatán.

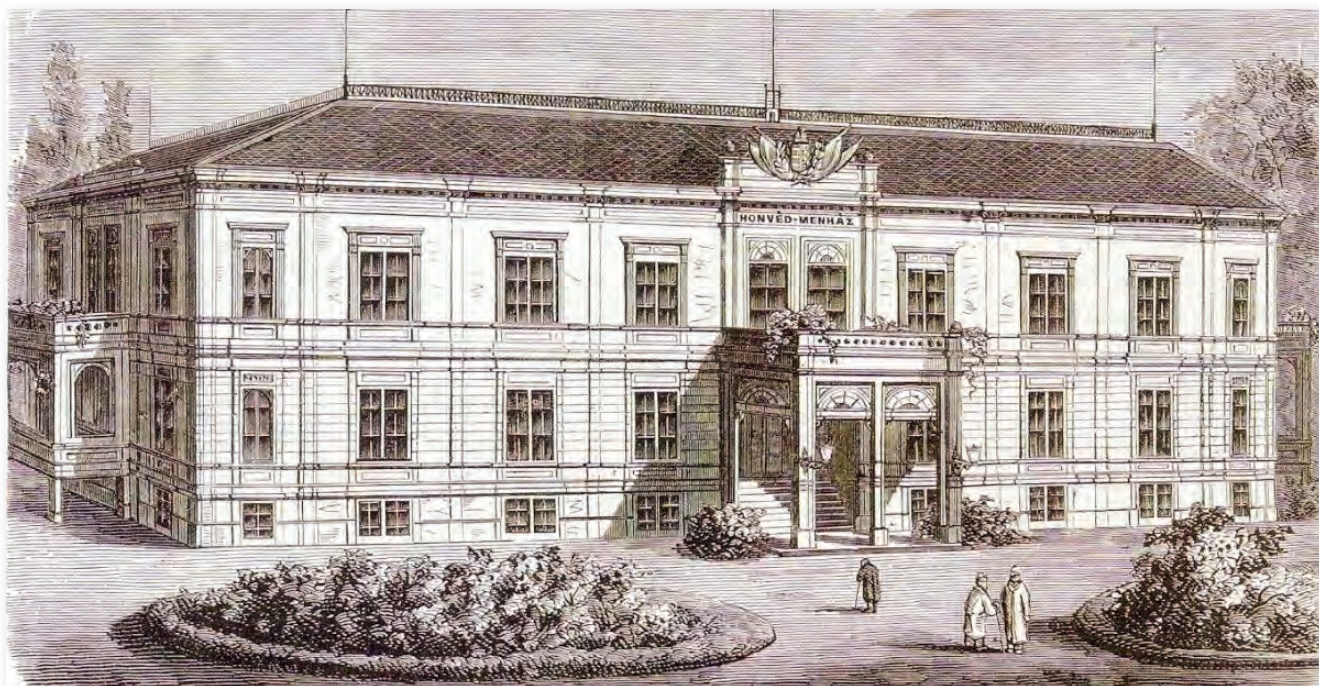
1871. október 1-jén rakták le az alapkövet. Okmányok, érdemrendek, Kossuth-bankó, tiszti névsor, korabeli hírlapok és a dicső kor más dokumentumai kerültek az alapok közé.

Vidacs János egykori honvédszázados így szólt a megnyitón: „A halottaknak nem fáj semmi, hanem az élőknek nagyon fáj a nyomorúság.” Bizony nagyon sokan rászorultak a rendezett körülményekre, tiszteséges elhelyezésre! Hogyan éltek, laktak a volt honvédek Soroksári úti hajlékukban? Csak a törzstiszteknek

volt külön szobájuk, a tisztek kettésével laktak az emeleti szobákban, a legénységi állományúak négyesével; 80 fővel indultak, később 100 felett állandósult a létszám. Általában egyharmaduk volt tisztt, a többi közkatona, de egy 1887-es jegyzőkönyv főleg tiszteket említ. Ekkor már 5 éve állami kezelésbe vették az épületet, amelynek homlokzatán felirat hirdette: „Az 1848/49-iki rokkant honvédeknek hálás elismerésül a nemzet egyesei”. Évi 35 000 forint volt a fenntartási költség, az országgyűlés 200 000 forintot szavazott meg a szabadságharc rokkantjainak segélyezésére.

Demokratikus elveket mutat, hogy tisztek és közkatona ugyanazt ettek, nem volt külön tiszti konyha. Ez a szabadságharc alatt sem volt így, a későbbi hadseregben pláne nem – Európában csak a francia hadseregben fogyasztották a tisztek az „egalitét” szellemében azt, amit a katonáik. Napi 70 dkg kenyeret kaptak a menház lakói a koszt mellé, csütörtökön és vasárnap 2,5 deci – ahogy akkor mondták, „tized” – bort. Egy „közharcosnak” 10 fillér zsold volt a járandósága egy napra.

Saját maguk gazdálkodtak negyedholdas veteményeskertjükben az ételmezés feljavítása végett, de szívesen elfogadtak természetbeni adományokat is. Nagyobb vadászatokból néha felküldték a zsákmány egy részét a „hadastyánoknak”, szüretkor bort, esetleg gyümölcsöt, dohányt is juttattak hazafiasabb birtokosok a menháznak. Sokan szivarvégeket küldtek, erre az újságok is

A Honvédmenház épülete

felszólítottak időnként! Olyan sok szivarvég érkezett, hogy az egyik menházparancsnok – egyébként Krúdy Gyula azonos nevű nagybátyja – kitalált egy szerkezetet megdarálásukra, amelyet „szivarvég-malomnak” neveztek. A menhely és lakói megragadták az író fantáziáját, több művében is ír róluk.

„Nagyatyámat Fejérváry Géza báró, honvédelmi miniszter a budapesti Honvédmenház épülete házparancsnokává kinevezte, amely állás Szentimrey ezredes elhunytá óta betöltetlen volt. A Honvédmenházat a Soroksári út végén, I. Ferenc József koronázási arányaiból építették. A nemzet ajándékából, az uralkodó áldozatkészségéből elég kényelmes volt a »laktanya«, hatvan-hetven főnyi legénységnek adott helyet”. Valóságos fővárosi nevezetesség lett belőle: „vasléces kerítése mögött, az udvaron mindig mutogatták a pesti tanítók gyerekeiknek néhány őszbe borult, hatalmasan pipázó negyvennyolcas honvédet”. Ehhez az időtöltéshez nyújtott segítséget id. Krúdy Gyula találománya!

Külön épületben volt a „mosóház”, és igen hamar vízvezeték állt a lakók rendelkezésére, ami eléggé ritka volt még a korabeli Budapesten. Az

aránylag kényelmes elhelyezés sokakat vonzott, de – legalábbis az első évtizedekben – nem volt könnyű bejutni a menház egyenruhás, vörös sapkás lakói közé. 1876-ban Elekes Mihály nyomorgó volt honvédnak nem is sikerült, és elkeseredésében hat teljes hétig tartó hiábavaló próbálkozás után egy istállóban, ahová befogadták, felakasztotta magát. Az otthonban egyébként ritka volt az öngyilkosság, de azért előfordult: 1884-ben egy 76 éves volt honvéd, amikor italozása miatt megdorgálták – még az ital hatása alatt –, véget vetett életének.

Szigorú házirend érvényesült a menhelyen. Minden szobának parancsnoka volt, akit „szobaatyá” néven szólítottak; naponta más volt a soros a takarításban. Télen este nyolckor, nyáron kilenc órakor már takarodó volt, aki el akarta hagyni a házat, annak „szabadságolást” kellett kérnie. Mégis jól érezték magukat a lakók, ritka volt a menházat végleg elhagyó – a temetőbe annál többen távoztak az idő múlásával. Mert sajnos az idő már ellenük dolgozott...

1893-ban átlagosan 77 évesek voltak a lakók. 1900-ban kibővítették az intézményt: hozzáépítették,

és 50 új tagot vettek fel. A 20. század első harmadában aztán egyre fogytak a szabadságharc egykori harcosai, míg 1924-ben a 93 éves Lebő Istvánnal meghalt az utolsó honvédlakó a menhelyben.

Amíg éltek a ház lakói, megérdemelt tisztelet övezte őket. Még a rakoncátlan ferencvárosi gyerekek is – akiknek ekkor még többnyire német vagy szlovák volt az anyanyelve – tisztelettel köszöntötték őket, szívesen hallgatták történeteiket az általuk már csak az iskolából – a tankönyvekből vagy a tanítók-tanárok elbeszéléseiből – ismert nagy időkről. Így is nevezték őket: „nagy idők tanúi”. Amíg erejük tartott, ők is meg-megjelentek március 15-iki ünnepeken, régi honvédegyenruháikban kedves színfoltjai voltak a hazafias megmozdulásoknak. Még az őszirózsás forradalom tömeggyűlésein is részt vettek, képek mutatják, ahogy a matrózok beléjük karolva beszélnek ős bajtársaiknak az új időkről.

Azután eltűntek, eltávoztak azokra a csatamezőkre, ahol ők nyerték meg a szabadságharcot...

Róbert Péter
Illusztrációk: Vasárnapi Újság

A márciusi ifjakra emlékezünk

A márciusi ifjak nevét számos katonai egység és laktanya viselte a múlt században és viseli ma is. A Magyar Posta 1998-ban az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc 150. évfordulójára Az ifjúságért, '98 néven bélyegblokkot bocsátott ki, melyen a márciusi ifjak arcképét is ábrázolták. 1998. március 13-tól 1999. december 31-ig árusították. A bélyegblokkot Svindt Ferenc tervezte.

Márciusi ifjaknak az 1848. március 15-ei pesti forradalmat elindító radikális írók, értelmiségiek és egyetemi hallgatók csoportját nevezi az irodalomtörténet. Ők szövegezték az Ellenzéki Kör felkérésére a 12 pontot. A csoport legismertebb tagjai: Degré Alajos (1819–1896), Bulyovszky Gyula (1827–1883), Jókai Mór (1825–1904), Irinyi József (1822–1859), Vajda János (1827–

1897), Vasvári Pál (1826–1849) és Petőfi Sándor (1823–1849).

Surányi Barnabás zászlós

Miska, a délceg magyar huszár

Az M7-es autópályán a Balaton felé száguldva szinte csak egy rövid pillantással lehet elkapni a Pákozdi külterületén magasodó magyar huszárt. Amennyiben az utazónak kedve támad megtekinteni a közelben lévő nemzeti emlékhelyként kialakított Katonai Emlékparkot, a felé vezető úton érdemes egy rövid megállót tenni.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc huszárjaira gondolva parkíroztunk le mi is a szoboróriás közelében. Az MH BHD szállítózászlóalj állományában szolgáló Kárpáti József őrzető a Magyar Honvédség születésének 170. évfordulójáról megemlékező lapszámunkat lapozgatva áll a távolba tekintő Miska huszár szobra alatt.

A tényleges arányokat a távolság csalókasága miatt a jobb oldali fotó félrevezetően jeleníti meg. A bal oldali kép már hitelesen érzékelteti a 70 tonnás szobortest és az ember mértani arányát. Annak érdekében, hogy a műalkotás „biztos lábakon álljon”, 80 tonnányi betont építettek be a talapzatba. A betonszerkezetet mintegy 3,5 tonna rúdacél stabilizálja.

Vlaszák Mihály 2005-ben, baráti körben felvetett ötlete támogatással és segítő együttműködéssel 12 év elteltével valósult meg... A szobor létrejöttének rövid összefoglalóját a helyszínen kihelyezett tájékoztató táblán ismerheti meg a látogató.

A régióban eltöltött jó félnapos kirándulás része lehet az igen szépen kialakított Sukoró település is,

ahol az 1702-ben épült Református templomban tartottak haditanácsot az első győztes csatánk előtt, 1848. szeptember 28-án.

*Lejegyezte és fényképezte:
Dr. Murinkó Attila ezredes*

VÁSÁROLJON KÖNYVESBOLTUNKBAN

Könyv- és térképbolt
Nyitva munkanapokon 9.00 és 16.30 között
Cím: 1024 Budapest, Filler u. 14.

shop.hmzrinyi.hu

Múltunk mosolya

Altiszti históriák

Minden korra jellemző, hogyan bánik katonáival. Különösen igaz ez azokra, akik hivatásból vagy lelkesedésből a tisztek és a legénység között állnak. Az alábbi történeteket korabeli lapokból válogatta a szerző.

Egy félvezetett őrmester 1848-ban

Érdekes lenne végigbogarászni, hogy a magyar országgyűlésen kik, mikor és hogyan emlegették az altiszteket. Ki gondolná például, hogy Kossuth Lajos is megidézett egy – képzeletbeli – horvát őrmestert 1848. szeptember 18-i beszédében. Előzményként tudnunk kell, hogy egy héttel előbb lépték át a horvátok a magyar határt, s megindultak Pest felé.

„Szóljunk nyíltan, mert ilyen percben azon áron is nyíltan kell szólni, ha az ember a szerénységet akarná vele sérteni. Én nem igénylem magamnak azon dicsőséget – mert annak tartom –, hogy kimondhatatlanul gyűlölt ember vagyok bizonyos körökben; legalább magam egyedül nem igénylem magamnak e dicsőséget. Vannak, kik osztoznak velem ebben, de kétségtelenül áll, hogy egyike vagyok azoknak, kiket nagyon gyűlölnék.

Midőn Jelačić általjó Magyarországra s a Dráva hídján horvátjai közül kiáll egy őrmester és azt mondja: »Uram, tábornok úr! Minket a magyarok nem bántottak, miért menjünk mi Magyarország ellen? Én Olaszországban együtt harcoltam a magyarokkal, mi egy tából ettünk, egy veszélyben osztoztunk.«

Akkor kiveszi Jelačić az ismeretes kéziratot, és azt mondja: »Én nem bántom a magyarokat, hanem Pesten van egy pár miniszter, kik Ő Felségének jogait nyirbálják, elmegyünk tehát Pestre, azokat letesszük, azután visszajövünk.«

Azt mondja erre az őrmester: »Ha így van, hogy csak minisztert kell buktatni, jó, avégett elmegyünk.«

Így vezette félre Jelačić az övét, Pest-Budára azonban már nem jutottak el: 11 nap múlva a honvédsereg fényes győzelmet aratott fölöttük Pákozdnál.

Békebeli bánásmód

A dualizmus (1867–1918) korabeli sajtó kedves témája volt a katonai élet sanyarúsága, amelynek pillanataiból álljon itt két példa. A *Félegyházi Hírlap* 1887. november 20-i Huszártempó című történetében egy altiszt oktatja beosztottját.

„ – Bárcsak már háború lenne, aztán lepuffantana valami ágyúgolyó – morog a huszár, aki megunta a sok lóvakarást, tisztogatást.

Az őrmester meghallotta és rárivallt a huszárra: – Micsoda? Hát azt hiszi kend, hogy a másvilágon nem kell dolgozni? Ha eső kell, hát vizet hord kend, ha dörögni kell, hát kend is segíti hajtani a ménkűtő masinát; a csillagokat reggel beszedi kend, nappal pucoválja, este megint kirakja.”

Ámde oktatták az altiszteket is – bár akadt, aki szellemesen ellenállt, ahogy a *Pesti Hírlap* 1910. január 29-i számában megtaláljuk ennek nyomát.

„Ez egy magasabb rangú katonatiszttel esett meg. Valahányszor irodában szüksége volt az őrmesterre, aki írnoka volt, mindig akként hívta be, hogy fütyült neki. Az őrmester

annyira megszokta már e nem éppen megtisztelő megszólítást, hogy utóbb fel se tűnt neki.

Történt azonban, hogy az őrmester áthelyezték és másikat osztottak be az irodába. Tudta jól parancsnoka rossz szokását, de elhatározta magában, hogy nem megy be, ha neki is úgy fütyül. Nem is kellett sokáig várnia. A következő nap már kihallatszott a neki szóló fütyty. Nem ment be. A parancsnok vár egy ideig, mikor azonban nem jelentkezett senki, kirohant.

– Én hívtam önt, őrmester, nem hallotta? – Nem, jelentem alássan. – Hát tudja meg, ha én fütytyentek, az annyit tesz, hogy ön jöjjön be. – Igenis.

Ezzel eltátotta a száját és ostoba arcot vágott. – Na, mit bámul még annyira? – Alássan jelentem, avval nem vagyok tisztában, hogy ha fütytyenteni méltóztatik, nekem kell-e akkor – ugatni?”

A rendfokozatoktól a jó királyig

Stella Adorján humoristáról még a Wikipédia sem tudja, hogy tisztai nővendékként megjárta az első világháború lövészárkait is. A *Magyarország* című lapban 1938. november 27-én mutatta be, miként oktatták a bakákat a rendfokozatokról.

„Minden embernek akad egy tisztelője. Az enyémet Hornyáknak hívják. Huszonkét esztendeje

ismerjük egymást, és az ő részéről a tisztelet azóta egyáltalán nem lankad. Az orosz fronton találkozunk, csendes, nyugodt szakaszon, ahol ritkaságszámba ment egy eltévedt puskagolyó. Amikor mint új fiú számba vettem a »zug«-omat [szakaszomat], Motofela őrmester úr jelentette: – A sarzsik [tisztesek] közül hiányzik Hornyák őrzvezető. Iskolát tart az újoncokkal.

Futóárkon keresztül sétáltunk a nagy dekungba [fedezékbe]. Húsz-huszonkét fiatal gyerek vette körül Hornyákot, aki belépésünkre haptákat vezényelt. – Weiter arbeiten! [Tovább dolgozni!] – mondotta az őrmester fölényesen. – Maga csak oskoláztasson tovább, Hornyák. Miről beszél a fiúknak? – A katonai rangfokozatot magyarázom!

Azóta sem hallottam szemléltetőbb magyarázatot. A Beszterce környéki román katonáknak az anyanyelvükön határozta meg az őrzvezető a katonai ranglétra különböző fokait. – Először is van a domnu freiter, azaz őrzvezető. Egy csillagja van, nézzétek meg jól a parolimat. A freiter úr olyan a katonaságnál, mint otthon a falutokban a nótárius. Ha találkozol vele, köszönsz illedelmesen és fenemód tiszteled. Na, most már, mégis van különbség, mert ha a jegyző úr megszólít, beszélgetsz vele nagy alázatossággal és beszéd közben, ha akarod, haptákba állsz, ha akarod, pihenjbe. De ha a freiter úr

szólít meg, a mindenségit neki, akkor nincsen választásod: csakis haptákban állhatsz! Megértettétek!?

Nagy zúgás jelezte; hogy mindenki tisztába jött Hornyák úr méltóságának jelentőségével.

Rendületlenül folytatta: – A káplár olyan, mint otthon a főszolgabíró. Mint ahogy messziről látod a négylovas hintóról, hogy nagy úr közeledik a poros országúton, úgy látod a távolból az aransárga portopéról [kardbojt], hogy káplár úrral van dolgod... Ezt is megértették.

A szakaszvezetőt főispánhoz hasonlította, az őrmestert pedig miniszterhez. – A miniszter urat is Ferenc Jóska nevezi ki, az őrmester urat is. De a miniszter úr, bizony, messze jár ide, Bécsben vagy Budapesten, az őrmester pedig itt van a szemetek előtt, és ha netán hibáztatok, úgy vág benneteket pofon, hogy még akkor is megemlegetitek, amikor az obsitos-levelet teszitek a tarisznyátokba! Aprétré! [Lelépni!]

Az emlegetett testi fenyítés valóban nem volt ritka, s amikor az új király, IV. Károly eltörölte, a *Magyar Gazdák Szemléje* 1917. október 1-jén így lelkesedett:

„A király atyja lesz a népnek. Szereti az ő csukaszürke fiait. Eddig kikötés járta, meg kurtavas. Ezután emberség járja. A vén őrmester elkáromkodikja magát: ki fog akkor a regrutából bakát faragni? Hol marad akkor a katonai fegyelem? S a mord kapitány keze ökölbe szorul: hogy lehet akkor a civilbagázst rendre tanítani?

Csendesebben, katona urak. Ötven évvel ezelőtt így zúgolódtak az akkori őrmesterek és kapitányok a vesszőfutás s a deres eltörlése miatt. A fiatal király bölcsebb nálatoknál. Ő megértette az idők szavát. A hazát leghívebben nem a kikötött, kurtavasra vert katona védi; ha mindenki

vére jó, akkor mindeniben meg kell becsülni az embert. A kurtavasat is tegyétek el szépen a vessző s a deres s a somfa pálca mellé. Jó a katonáskodás. De csak úgy, ha különb embert nevelnek ott az emberből. A kurtavas s a kikötés csak ilyen őrmestereket s kapitányokat nevelt, mint ti vagytok.”

A főtörzsőrmester igaza

Ámde új háború jött... Fanyar mosollyal tekinthetünk a *Magyar Szárnyak* – repülésügyi folyóiratban Szabó István hadapród őrmester jóvoltából megjelent történetre.

„A hajdúsági bombázók egyik állomáshelyükön részt vettek a helybeli lakosság lerombolt templomának újjáépítésében. A század a templomlépcső építését vállalta. A parancsnok kiutaltatta a kis zsák cementet, amelyből bőségesen teltett a néhány lépcsőfokból álló, széles, bejárati lépcsőre, és a munka vezetésével Horváth Márton főtörzsőrmestert bízta meg. Az üzemi század emberei hozzáfogtak a munkához s rövid napok alatt, pompás templomlépcsővel ajándékozták meg az anyagihiányban szűkölködő oroszokat. A legbüszkébb persze öreg Horváth Márton főtörzsőrmester volt. Az ünnepélyen, ahol az új templomlépcsőt átadták rendeltetésének, büszkén és jelentős hangszúllyal jegyezte meg: – Végre, az én vezetésem alatt valami Istennek tetsző cselekedetet is mívelt a század!”

S miért a fanyar mosoly? A lap aligha juthatott el a legényekhez: 1943. február 15-én jelent meg Budapesten – s három napja kezdődött a doni áttörés...

Dr. Töttös Gábor

Illusztrációk:

a korabeli lapok címlapjai

Altisztek könyvespolca

Két szerethető és hasznos kötet a Zrínyi Kiadótól

A Zrínyi Kiadó az elmúlt évben ismét elindította a korábban nagy sikert aratott **Haditechnika fiataloknak** című ismeretterjesztő könyvsorozatát. Az olvasmányos stílusban megírt, képekkel, szerkezeti ábrákkal, metszetekkel illusztrált ismeretterjesztő munkákat a „célközönség”, a haditechnikai eszközök iránt érdeklődő fiatal generáció tagjain túlmenően haszonnal forgathatják az idősebbek is, valamint jól hasznosítható a toborzómunkában, illetve a honvédelmi nevelés során.

FEHÉR GÁBOR:

A MI-24 HARC HELIKOPTER

Az első világháborúban a szárazföld és a tengerek mellett a levegő is igazi hadszíntérré vált. A repülőtechnika gyors fejlődésnek indult, így a második világháborúban már forgószárnyas légi járműveket, helikoptereket is teszteltek, illetve alkalmaztak. A Haditechnika fiataloknak könyvsorozat e kötetében az olvasó megismerkedhet a Mi-24-es harci helikopter kifejlesztésének történetével, működésével, felépítésével, fegyverzetével, és többek között azt is megtudhatja, mi mindenre használhatók a Magyar Honvédség felújított Mi-24-esei.

NAGY NORBERT:

A T-72 HARCKOCSI

Generációs váltás előtt áll a harckocsi-technika a Magyar Honvédségben. Már használatban vannak a kiképzési feladatokra alkalmazandó Leopard A4-es modellváltozat példányai, majd az elkövetkezendő években folyamatosan érkeznek be a világ élvonalába tartozó, a 21. század technikai vívmányait képviselő A7HU változat egyes eszközei. Ezen apropó miatt is érdemes megismerkedni a csaknem negyven évvel ezelőtt rendszeresített legendás T-72 harckocsitípussal, melynek kifejlesztését, felépítését, technikai jellemzőit, fegyverzetét és harci alkalmazását mutatja be a kötet.

Jókívánság az új évre

Az Olasz Véderő Vezérkar Katonapolitikai és Haderőtervezési Főcsoportfőnökség állományában szolgáló nemzetközi összekötő és cseretisztek baráti üdvözlőket és jókívánságaikat küldik az idei évre a Magyar Honvédség altiszti karának és a Honvéd Altiszti Folyóirat olvasóinak. A felirat B és Ú betűjét Sarah Scarratt alezredes

(Egyesült Királyság, légierő haderőnem), az É és K betűket Giovanni Alexandre Lesueur ezredes (a francia haderő büszke tüzére), és az aktuális évet, valamint kiadványunk egyik példányát Christian Ter Hasborg ezredes (a német haderő logisztikai szakembere) tartja a kezében a 14 Celsius-fokos mediterrán télnél.

A másik fotón ugyanők lapozgatják a Magyar Honvédség NATO-csatlakozását bemutató kötetet, mely a Zrínyi Kiadó gondozásában látott napvilágot.

Róma, 2021. január hava

Írta és a felvételeket készítette:

Dr. Murinkó Attila ezredes

A Honvédségi Szemle 2021/2. számának tartalmából

A Magyar Honvédség szakmai, tudományos folyóiratának idei 2. száma ismét hasznos és érdekes olvasnivalót kínál a katonáolvasóknak, köztük a Magyar Honvédség altisztjeinek. A folyóiratszám teljes terjedelmében elérhető a honvedsegiszemle.hu portálon.

Kádár Pál dandártábornok: A pandémia kezelése mint a nemzeti ellenállóképesség „tesztje”

Porkoláb Imre ezredes — Hennel Sándor őrnagy — Hegedűs Ernő alezredes: Modernizáció és innováció (1.)

Takács Attila vezérőrnagy — Szabóné Szabó Andrea alezredes — Tölli László ezredes: A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének jövője a nemzeti tisztképzés modernizációjának tükrében

Vikman László főhadnagy: A művelettervezés jogi feladatai

Kása István ezredes: A tábori tüzéregységek tűzvezetési eljárásainak felülvizsgálata a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program tükrében

Dudás Éva százados: A Bundeswehr vezetési filozófiája

Szabó Sándor őrnagy: A kiképzési célok helye és szerepe a gyakorlatok tervezésekor és levezetésekor

Vartmann György alezredes: Egy korszak a katonai altiszt szakképzésben a Magyar Honvédség Altiszti Akadémián (2012-től 2020-ig)

Stohl Róbert százados: „Így neveld a sárkányodat»: a Z generáció képzési és tanulási sajátosságairól

Jakkel Krisztián — Kerégyártó Zsolt törzsőrmester — Varró Tibor: Az angol katonai szaknyelv oktatása és módszertani elemei a honvéd középiskolákban

Szakály Sándor: Táborközből „templomszolgá”. Vitéz Vattay Antal (1891–1966) altábornagy életútjának rövid vázlata

Kenyeres Dénes ny. alezredes: A különlegesek. Különleges harcéljárások, műveleti erők a magyar történelemben és a modern hadviselésben (Recenzió)

Végh Ferenc ny. vezérezredes: Nemzetközi szakirodalmi szemle

Gál Csaba ny. mk. ezredes: Katonai és haditechnikai hírek, információk a nagyvilágból

ÉLETKÉPEK

Véget ért az ÖVAT-8

A HAZÁÉRT

TÓTH LÁSZLÓ FELVÉTELEI

Visszaadni valamit...

Takács Péter főtörzsőrmester a sportról és a katonai pályáról

Nagyjából 10 éves lehettem, amikor először talákoztam a kézilabdával. Engem is, ahogy akkoriban szokás volt, a haverok vittek a kézipályára; gondoltuk, így legalább többet lóghatunk együtt, és még valami értelmeset is csinálunk. Rengeteg versenyen indítottak minket: iskolai bajnokságok, országos bajnokságok, diákolimpiák, kupák, különféle tornák. Elég hamar bedobtak minket a mély vízbe, amikor pár év kézizés után már nemzetközi tornán, a szolnoki rendezésű Kun Kupán szerepeltünk lengyel, svéd, koreai és szlovén csapatok ellen. Persze, akkor még kisebb-nagyobb sikerrel. Utánpótlás csapatává váltunk a Mol Szolnoki Kézilabda Klubnak, ahol olyan tehetségeket láthattunk magunk előtt, mint a többszörös és egyetlen szolnoki születésű válogatott Bendó Csaba, vagy akár Vlagyimir Golovin, aki mára az MTK Budapest női csapatának vezetőedzője. Példaképeink sokasága sorakozott előttünk, és testközelből élvezhetjük társaságukat egy-egy idegenbeli mérkőzésen, amikor egy buszon utazhattunk velük.

Sajnos egy korszak lezárult a kilencvenes évek végén, és a felnőtt-csapatunk feloszlott, mondhatni magunk maradtunk. Persze az utánpótlás munkája folytatódott, és miután a tizenéves serdülőkként megnyertük a felnőtt megyei bajnokságot, ezzel történelmet írva újra beszélhettünk Szolnokon NB-s kézilabdáról. Ehhez az osztályhoz mi, serdülő gyerekeként még kevesek és gyengék voltunk, ezért érkeztek mellénk igazolt felnőttjátékosok, sőt volt, hogy más várossal (Martfű, Cegléd, Abony) is együttműködött egyesületünk. Egyre nagyobb fény vetődött ránk más klubok felől, és kezdtünk érdekesebbé és „értékesebbé” válni.

Takács Péternek sikerült összehangolni a szolgálati feladatokat és a sportot

Ifista koromra már az NB1/B-s Abony felnőtt csapatának padján ültem, és egyre nagyobb szerepet szántak nekem. Még ekkor sem gondoltam, hogy alapvetően meghatározza majd az életemet a kézilabda. Mindig játékként fogtam fel az egészet, na persze megfelelő alázattal és odaadással.

2004-ben elkezdtem tanulmányaimat az MH Altiszti Akadémián Szentendrén, miközben már Törökszentmiklóson meghatározó játékos voltam az NB II-es csapatunknak. Egy évet kellett úgy szerepelnem a bajnokságban, hogy önszorgalommal próbáltam tartani a fizikai állóképességem. Hétfévente legtöbbször már csak a mérkőzésre érkeztem. Nehéz időszak volt, de szerencsére a játékomon nem látszott a kiesés (14 mérkőzés, 10 győzelem, 83 gól).

2005-ben felavattak, és megkezdtem katonai pályafutásomat Szolnokon. Rá egy évre 2006-ban egy NB I B-s megkeresésre igent mondtam és Tiszaföldváron folytattam a kézilabdát. Munka, azután pedig edzés – tömören így nézet ki egy napom

akkoriban, de nagyon élveztem az egészet. 2007/2008 évben az NB I B keleti csoport góllövőlistájának 2. helyezettje lettem. Sok csapat – többek között a Mezőkövesd, a Balatonfüred és a Csurgó – szeretett volna a sorában látni.

Nehéz döntést kellett hoznom, hiszen katona voltam, és tudtam, hogy ha a profi sportot választom, akkor a katonaságot el kell felejtenem. Sok támogatást kaptam akkoriban (is) a parancsnokaimtól, de itt most választani kellett. A hivatást választottam, és maradtam a másodosztályban. Próbáltam két lábon járni, így „jól lakott a kecske és a káposzta is megmaradt”. Össze kellett hangolni a sportot a katonasággal. Néha könnyebb volt, néha nehezebb, mint amikor edzés helyett az árvíznél vagy a vörösizapnál kellett „edződni”.

Tíz évet játszottam összesen NB I B-ben, és a mai napig hiányérzetem van az elsőosztállyal kapcsolatban, viszont egyáltalán nem bántam meg az akkori döntésem. Szeretek katona lenni, szerencsés vagyok az előljáróim tekintetében, hiszen mindig

támogatták a sportot. Itt maradtam Szolnokon, és itt ismertem meg a feleségemet, aki szintén katoná, és azóta már megajándékozott Izabellával, gyönyörű kislányunkkal.

Nagy szerepem volt abban, hogy 2014 januárjától újra elkezdődtek Szolnokon a kézilabdaedzések. 15 év városunkban kézilabda utánpótlás-nevelés nélkül telt el, pedig a sportág szép és eredményes múlttal büszkélkedhetett.

2013-ban elvégeztem Békéscsabán a kézilabdaedzői tanfolyamot és C lizences edzői végzettséget szereztem, amit 2 év múlva sikeresen megvédtem az MKSZ vizsgabizottsága előtt.

2014 januárjában csapattársammal elkezdtünk hobbi szintű „örömedzéseket” tartani; a létszám szép tempóban gyarapodott. Felvettük a kapcsolatot Vitális Sándorral, a Szolnoki Kézilabda Club SE elnökével. Az egyesület ekkor nem rendelkezett utánpótlással, hanem csupán egy megyei bajnokságban szereplő „öregfiúk” csapattal. Hosszú idő után ismét utánpótlás csapattal büszkélkedhetett Szolnok. Egy FU14-es csapatot sikerült kiállítani és versenyeztetni Országos Bajnokságban. Egy sikeresen beadott pályázat segítségével tudtuk emelni a színvonalat, és több helyszínen nyílt lehetőségünk megszerettetni ezt a sportágat a fiatalokkal. A létszám nőtt, majd beindult a női szakosztály is... Szolnok városában, méltán népszerű sportágak árnyékában, nehéz volt egy újnak számító sportág népszerűsítése, de sikerült. Ekkor már az utánpótlásért felelős igazgatói és vezetőedzői posztot töltöttem be a Szolnoki KCSE-nél, Törökszentmiklóson NB I B-ben játszottam és persze katonaként a „86-osnál” Szolnokon szolgáltam. Elég zsúfolt időszak volt ez az életemben.

Egy nagyon hosszú út után játékosként is visszatértem újra Szolnokra. Úgy döntöttem, hogy elhagyom a másodosztályban szereplő Törökszentmiklósi Székács csapatát és hazigazolok. Felkértem a felnőtt-, ifjúsági és a serdülőcsapat vezető-

Küzdelem a pályán (balról Takács Péter)

edzőjének, és mint játékos 17 év után ismét szolnoki mezt húztam.

Az egyesületet folyamatosan bővítjük, állandó háttérrel biztosítva a fiataloknak. Mindent megteszünk, hogy a már-már elfeledett sportág ismét régi fényében tündököljön a Tisza-parti városban.

Huszonhat kézilabdás évet tudok magam mögött, viszont mára már úgy érzem, hogy több segítséget tudok nyújtani a pálya széléről. Át kell adni a fiataloknak a lehetőséget, az én dolgom most már az, hogy elvezessem őket a hídhöz és a megfelelő időben elengedjem a kezüket. Ezek a fiatalok már más világban nőnek fel, és edzőként nekem is meg kell tanulnom az ő világukban eligazodni.

A Magyar Honvédség mindig is támogatott abban, hogy a legjobban tudjak felkészülni a mérkőzésekre. Toleránsak voltak parancsnokaim, amikor mérkőzésre mentem, nem pedig gyakorlatra vagy szolgálatba. Többször előfordult, hogy hamarabb kellett távoznom a munkahelyről, hogy odaérjek csapataimmal egy-egy mérkőzésre.

Persze a határhelyzet engem sem kímélt, sem az építés, sem az őrzés. Volt, hogy hetek után még heteket maradtam lent, de a feladat adott volt; a pihenőnapokon kellett edze-

nem, illetve telefonon irányítani az itthoni honvédségi vagy éppen az egyesületi feladatokat.

Sajnos nagyobb pofont adott, illetve ad nekünk a COVID-19, mint ahogy azt vártuk. Edzések, mérkőzések maradnak el. Bajnokságok szakadtak félbe, ahol aminek következtében NB II-es ezüsttől is megfosztottak minket. Próbáljuk ebben a nehéz időkből is együtt tartani azt, amit közösen felépítettünk. Nincs könnyű dolgunk.

A „86”-osnak próbálok valamit visszaadni a sportból. Hetente három alkalommal tartok testnevelés-foglalkozást, vagy ahogy a többiek hívják „Taki tesit”. Egyre többen látogatják, és remélem, tudok nekik segíteni akár a sportfelmérőre való felkészülésben, akár egy egészségesebb élet kialakításában. Ez a COVID miatt időlegesen megtorpant, de bízom abban, hogy mielőbb tudjuk folytatni.

Céljaim mindig is voltak, és most is van hova tartanom. Úgy gondolom, a katonai hivatás mellett sikerült a sportéletemet is folytatnom és építenem. A tudást, amit megszerkeztem, próbálok átadni a szolnoki fiataloknak.

*Takács Péter főtörzsőrmester
Fotó: A szerző archívuma*

Kitüntetések a háborús szolgálatért

Lapunk hátsó borítóján, **Történelmi visszatekintés** címmel a **központi hatalmak országainak a Nagy Háború emlékére adományozott katonai kitüntéseit adjuk közre. Az alábbiakban röviden felidézzük az egyes kitüntetések alapításának és adományozásának történetét.**

Az **1. képen** az Osztrák-Háborús Emlékérem (Kriegserinnerungsmedaille) látható, amelyet 1932. december 21-én hoztak létre. Az érem tervezésére kiírt pályázatban előírásként 36 mm-es átmérő, fényes, bronzból készült érem szerepelt, amellyel előképként utaltak az 1873-ban alapított Hadiéremre.

Adományozható volt az Osztrák-Magyar Monarchia és a szövetséges államok fegyveres erői egykori tagjai, valamint a háborús erőfeszítéseket (pl. sebesült-, beteg- és hadifogoly-gondozás vagy hadsegélyezés útján) támogató polgárai számára. Az éremért a kitüntetettek bizonyos térítést fizettek, mely összeg egy részét hadirokkant- és beteggondozási alapoknak utalták át.

1934. április 10-én kelt a Legfelsőbb Elhatározás, miszerint a Magyar Királyság kormányzója engedélyezte az Osztrák-Háborús Emlékérem elfogadását és viselését. A kitüntetésre jogosultak voltak mindazok, akik az első világháborúban az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregében vagy a vele szövetségben lévő valamely hadseregben szolgálatot teljesítettek. A tiszteknek 8 pengő 70 fillért, a legénységi állományú egyéneknek 4 pengő 35 fillért kellett fizetniük a kitüntetés ellenében. Az igényléseket 1937. december 31-ig kellett beadni.

A **2. képen** a Tiroli Háborús Emlékérem (Tiroler Landes Denkmünze 1914–1918) első oldala látható, amelyet a tartományi elismerés kifejezéséül adományoztak 1928-tól. Az emlékérem hátoldalán ol-

vasható felirat: „Tirol Tartomány a haza védelmezőinek 1914–1918” – „Das Land Tirol den Verteidigern des Vaterlandes 1914–1918”). Azok a tiroli lakosok kaphatták meg, akik a Nagy Háborúban szolgálatot teljesítettek, vagy azok a személyek, akik Tirol védelmében harcoltak. A kitüntetést tehát külföldiek és más osztrák tartománybeliek is elnyerhették 1940-ig.

A **3. képen** a Bolgár Háborús Emlékérem (Bulgarische Weltkriegs Erinnerungsmedaille) látható. A kitüntetést III. Borisz (1894–1943), a bolgárok cárja (1918-tól haláláig) 1933. december 9-én alapította azok számára, akik a Nagy Háborúban részt vettek.

Háromféle szalagon adományozták: alapszalagon a háborúban tényleges katonai szolgálatot teljesítettek kaphatták meg. Fekete csíkos szalagon a háborúban elesettek vagy háborús sérülések következtében elesettek szülei, hadiözvegyei és árvái voltak jogosultak. Fehér csíkos szalagon pedig mindazok, akik a háborúban vagy a háború után az ország érdekében különös érdemeket szereztek. Nőknek történő adományozás esetén az érmet csokorszalagon adták át.

A **4. képen** a Magyar Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal (1914–1918) kitüntetés díszített változata látható. Az érem hátoldalán latin nyelven megfogalmazott üzenet olvasható: PRO DEO ET PATRIA – ISTENÉRT ÉS A HAZÁÉRT. A Magyar Háborús Emlékéremet 1929. május 26-án alapították, az alapszabályok november 14-ére ké-

sültek el; két nappal később ezek meg is jelentek a Honvédségi Közlönyben, néhány héten belül pedig már az első adományozásokra is sor került. Az emlékérmeket Kisfaludi Stróbl Zsigmond tervezte.

Az emlékérmek előállításai és kezelési költségének egy részét maguknak a kitüntetetteknek kellett megtéríteniük. Ez tiszték esetében 6 pengő volt, a legénység 3 pengőt, a hadiözvegyek és hadiárvák pedig csupán 2 pengőt voltak kötelesek befizetni a Vitézi Széknek. Kivételes esetekben ez alól a honvédelmi miniszter (a Vitézi Szék előterjesztésére) mentesíthette is a kitüntetettet. Mindenki más, beleértve a külföldi kérelmezőket is, a teljes összeg, azaz 15 pengő befizetése után kaphatták meg az emlékérmeket.

Kik voltak jogosultak az érmek egyes fokozataira? A kardos és sisakos emlékérmekre mindazok, akik az első világháborúban 1918. október 30-ig tényleges katonai szolgálatot teljesítettek, akár a harctéren, akár a háterszágban. A kitüntetésért az egykori szövetséges államok katonái is folyamodhattak. Az elcsatolt területek magyar lakossága sajnálatos módon a kitüntetés első adományozásából kimaradt, az országok közötti politikai viszony ezt nem tette lehetővé. Számukra a visszacsatolásokat követően nyílt meg az út a háborús emlékérmek kérelmezésére. Az emlékérem viselését az 1947. évi IV. törvény szüntette meg.

Összeállította:

Dr. Murinkó Attila ezredes

Humor

Időtényező

Szabó őrmester elkomorultan kórholja a beosztottját:

– Kiss szakaszvezető, miért jár olyan gyakran a feleségével éjszakai mulatókba?

– Őrmester úr, jelentem! Mert ez az egyetlen hely, amelyik még nyitva van, mire a feleségem befejezi az öltözködést!

Megelőzés

Kovács őrnagy, a fogorvos, a fogmosás jelentőségéről tart tájékoztatót. Mivel az előadás számos orvosi szak kifejezéssel tarkított, az őrnagy egy találós kérdéssel próbálja fenntartani az állomány érdeklődését:

– Na, katonák, aki meg tudja mondani mi az, ami csíkos és indexel, az ajándékot kap.

Néhány perces várakozás után sem érkezik válasz.

– Az Aquafresh megelőzi a fogszuvasodást – adja meg a megoldást a fogorvos.

Nyugdíjasok

Két öreg katona beszélget. Mondja az első:

– Törzsőrmester úr, én úgy irigylem a nőket! Mi, férfiak a kor előrehaladtával egyre betegesebbek vagyunk, ők meg egyre egészségesebbek!

– Hát ezt meg miből gondolod? – kérdi a főtörzsőrmester.

– Vegyük például a feleségemet. Régebben szinte minden éjszaka borzalmas fejfájása volt, mostanában meg kutya baja...

Újonc

A frissen felvett közkatona először megy be az alakulatához. A parancsnoka kézfogással üdvözl, majd azt mondja neki:

– Nos, Tóth közkatona, az első feladata az lesz, hogy megfogja a seprűt és kitakarítja az irodát!

Mire a honvéd felháborodva:

– De főtörzsőrmester úr, én egyetemen tanultam hosszú évekig!

– Jól van, értem. Akkor megmutatom, hogyan kell ezt csinálni...

Rövidebb út

Első eltávozásán egy kiskatona a pályaudvart keresi. Meglát egy helyi lakost, odamegy és érdeklődik, hogy hány percre van a pályaudvar.

– Hát, ha itt megy az úton egyenesen, akkor kb. 40 perc, de ha kerül egyet, és a hosszabb úton a mező felé megy, akkor csak 25 perc.

– Hogyhogy a kerülő úton gyorsabb?

– Hát, mert ott ki van engedve a Szabó szomszéd kutyája.

Gyakorlaton

– Hallottatok arról a különleges műveletiről, aki beesett a krokodiloktól hemzsegő folyóba?

– Neeeeem. Mi történt?

– Hármát megevett közülük, mire sikerült kihúzni...

Kiberkérdés

– Miről lehet felismerni az internetes kalózt?

– ???

– Webhely van az arcán.

Háborús film

Két producer beszélget Hollywoodban:

– Minden idők legnagyobb csatajelenetét tervezem – mondja az egyik. – Képzeld el az összeszecsapást! Jobbról huszonötezer statisztá, balról is huszonötezer statisztá, süvöltenek a golyók, eszeveszetten lőnek egymásra...

– Fantasztikus. De hogyan tudsz ennyi statisztát kifizetni?

– Ez a legkönnyebb az egészben... Éles töltényt kapnak...

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

Kiadja a Magyar Honvédség Parancsnokság
A KIADÁSÉRT FELEL:
Dr. Böröndi Gábor altábornagy

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Elnök:

Kriston István főtörzszászlós,
a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa

Tagok:

Balog Sándor főtörzszászlós
Bálint Ákos főtörzszászlós
Bogya Sándor főtörzszászlós
Dr. Murinkó Attila ezredes
Soós Lajos főtörzszászlós
Tigyi István Zsolt főtörzszászlós
Tömösközy Tamás Kálmán törzszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság – Zrínyi Kiadó

FELELŐS VEZETŐ:

Kulcsár Gábor ügyvezető
A ZRÍNYI KIADÓ VEZETŐJE:
Dr. Isaszegi János ny. vezérőrnagy

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán
Olvasószerkesztő, korrektor:
Apagyiné Gáspár Jolán
Tervezőszerkesztő: Gábor Mariann
Címlapfotó: Tóth László

Szerkesztőségi titkár: Pásztor Júlia
A szerkesztőség címe:
1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Telefon: 272-02, 459-5355,
fax: 459-5354
e-mail-cím: kiss.zoltan@hmzrinyi.hu
pasztor.julia@hmzrinyi.hu
Nyomdai kivitelezés:
HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. Sokszorosítóüzem
Felelős vezető: Pásztor Zoltán
Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható
a www.honvedelem.hu portál
kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja
az Európai Katonai Sajtósövetségnek (EMPA)

Történelmi emlékezés

A Nagy Háború emlékére adományozott katonai kitüntetések

1

AUSZTRIA

2

TIROL

3

MAGYARORSZÁG

4

BULGÁRIA

(Kapcsolódó írásunk lapunk
30. oldalán olvasható)

*A felvételeket saját gyűjteményéből
készítette: dr. Murinkó Attila ezredes*